

Zienswijzen gemeenten met reactie daarop

Algemeen

Vanuit diverse gemeenten wordt er in de zienswijzen verwezen naar de evaluatie van de Nota verbonden partijen Zes kaderstellende spelregels. De uitkomst van deze evaluatie was, kort samengevat, om minder uit te gaan van structuur en meer van afstemming en dialoog. Wij realiseren ons dat de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) op diverse plaatsen juist wel om structuur in de vorm van regels of aanpassing van de GR vraagt. Toch willen wij erop wijzen dat we het nog steeds als onze opdracht zien om meer in te zetten op het proces van afstemming en dialoog dan op het nog verder doorvoeren van regels. U dient de Nota Verbonden Partijen West-Brabant (NVP) alsmede de behandeling van uw zienswijzen dan ook in dit licht te bezien.

Alphen-Chaam

1. Vertaal de nota naar een zo compact en zo concreet mogelijke afsprakenstel en vraag de raad enkel over die afspraken een besluit te nemen.

Reactie:

Dank voor de suggestie. We hebben de nota herzien en deze zo compact mogelijk gemaakt. We nemen de spelregels op in de koppen van alinea's en paragrafen voor een betere herkenbaarheid en vindbaarheid en deze komen terug in een infographic waarin de afspraken helder worden weergegeven. De gemeenteraad kan deze infographic vaststellen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We nemen de spelregels op in koppen van alinea's en paragrafen en verwijzen naar de op te stellen infographic. Verder geven we in de nota de afspraken in een kleur weer zodat deze snel gevonden en gelezen kunnen worden.

2. Regel zo veel mogelijk in de reguliere P&C- en beleidscyclus, de richtlijnen in november kunnen vervallen.

Reactie:

U kunt ervoor kiezen de richtlijnen op te nemen in de paragraaf verbonden partijen in de gemeentebegroting of toch in een apart document. De financiële richtlijnen staan in beginsel voor 4 jaar vast en hoeven dus niet jaarlijks te worden herhaald, beleidsrichtlijnen kunt u elk jaar herzien. De meerwaarde die richtlijnen in het P&C-proces hebben is toegelicht in de Nota Verbonden Partijen, wij zien geen argumenten om de werkwijze met richtlijnen los te laten.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Dit leidt niet tot een aanpassing in de nota.

3. Organiseer radenavonden op districtsniveau en zorg voor goede afspraken over de organisatie.

Reactie:

Wij onderschrijven uw zienswijze grotendeels. De schaal van de radenavonden wordt bij voorkeur afgestemd op de te behandelen onderwerpen en de betrokken verbonden partijen. Uiteraard zijn goede afspraken over de organisatie van de avonden essentieel.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We verduidelijken de passage over de schaal waarop de radenavonden worden georganiseerd.

4. GR-en en raden zijn vrij om het initiatief te nemen voor een gemeenschappelijke adviescommissie. Colleges en GR-en kunnen een regionaal overlegplatform van raadsleden als klankbord benutten voor de invulling van de regionale informatievoorziening. Daarbij worden niet bij voorbaat:
  - a. Regelingen uitgesloten en
  - b. Al bij verzoek van 75% van de raden over te gaan tot het instellen van een adviescommissie.
  - c. Keuzes gemaakt uit de drie taken die deze adviescommissie volgens de Wgr kan hebben;
  - d. Besloten dat tegenover deelname aan een raadsledenadviescommissie een vergoeding staat.

Reactie:

Het instellen van een gemeenschappelijke radenadviescommissie op basis van artikel 24a Wgr vereist unanimititeit van de deelnemende raden. Wij passen de nota op dit punt enigszins aan. Wij zullen daarin opnemen dat op grond van artikel 24 uit de Wet gemeenschappelijke regelingen elke regeling adviescommissies kan instellen waarin (ook) raadsleden zitting kunnen nemen. Deze adviescommissies zijn eenvoudig in te stellen ook als niet alle raden hierachter staan, maar een meerderheid van raden van deelnemers of het AB van de regeling zelf wel de behoefte aan een dergelijke commissie heeft. De (nieuwe) gemeenschappelijke adviescommissie uit artikel 24a Wgr komt dan alleen in beeld wanneer andere (meer laagdrempelige) opties niet werken en alle raden toch de behoefte hebben aan een gezamenlijke adviescommissie. Want de gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie kan volgens de Wgr uitsluitend worden ingesteld wanneer alle gemeenteraden daar gezamenlijk instemming aan geven. Bij instelling wordt besloten over de op te dragen taken en de vergoeding. Zo sluit het afwegingskader aan bij uw zienswijze.

Waar wel rekening mee gehouden moet worden zijn de volgende twee zaken:

1. Het is bij een op grond van artikel 24 Wgr ingestelde adviescommissie niet mogelijk om raadsleden die deel uitmaken van deze adviescommissie een vergoeding te geven. Bij een gemeenschappelijke adviescommissie op basis van artikel 24a Wgr bestaat deze mogelijkheid wel;
2. Bij het instellen van een commissie met raadsleden op basis van artikel 24 Wgr moet ervoor gewaakt worden dat er geen strijdigheid ontstaat tussen de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraden enerzijds en de adviserende rol van de commissie met raadsleden anderzijds.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

In de nota nemen we op dat op grond van artikel 24 uit de Wet gemeenschappelijke regelingen elke regeling adviescommissies kan instellen waarin (ook) raadsleden zitting kunnen nemen. Deze adviescommissies zijn eenvoudig in te stellen ook als niet alle raden hierachter staan, maar een meerderheid van raden van deelnemers of het AB van de regeling zelf wel de behoefte aan een dergelijke commissie heeft. De (nieuwe) gemeenschappelijke adviescommissie uit artikel 24a Wgr komt dan alleen in beeld wanneer andere (meer laagdrempelige) opties niet werken en alle raden toch de behoefte hebben aan een gemeenschappelijke adviescommissie. Want de gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie kan volgens de Wgr uitsluitend worden ingesteld wanneer alle gemeenteraden daar gezamenlijk instemming aan geven. Bij instelling wordt besloten over de op te dragen taken en de vergoeding.

5. Bijlage 1 uit de nota verbonden partijen te halen.

Reactie:

We namen in de conceptnota op dat bijlage I “buiten de scope van deze nota valt”. We voegden deze bijlage enkel toe om voor de gemeenteraden als hulpmiddel te dienen bij het beoordelen van de wijzigingen van de gemeenschappelijke regelingen die in het vierde kwartaal van 2023 in procedure zijn/komen. In de definitieve nota halen we bijlage 1 weg.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We schrappen bijlage 1 in de nota.

Altena

1. De nieuwe nota Verbonden Partijen wordt beschouwd als een verbetering ten opzichte van de huidige nota. Voornamelijk de extra mogelijkheden die de raad krijgt om zijn positie goed in te kunnen nemen, worden gewaardeerd. Dit geldt in het bijzonder voor de actieve informatieplicht vanuit de verbonden partijen zelf en daarmee de mogelijkheid om direct geïnformeerd te worden.

Reactie:

Wij danken u voor uw reactie.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Deze reactie leidt niet tot een aanpassing van de nota.

2. Een onderwerp dat veelvuldig aan bod is gekomen, is de raadsledenadviescommissie. De raad staat hier positief tegenover. Kanttekening hierbij is dat de GR hier zich wel voor moet lenen en de inzet van een raadsledenadviescommissie daadwerkelijk meerwaarde heeft. De praktijk moet de meerwaarde van een raadsledenadviescommissie uitwijzen. Om te bepalen of een raadsledenadviescommissie gewenst is, is voorgesteld om per gemeenschappelijke regeling een risicoprofiel op te stellen. Op basis daarvan kan bepaald worden of een raadsledenadviescommissie gewenst is en wat de specifieke opdracht van de raadsledenadviescommissie is.

Reactie:

Het instellen van een gemeenschappelijke radenadviescommissie op basis van artikel 24a Wgr vereist unanimititeit van de deelnemende raden. Wij passen de nota op dit punt enigszins aan. Wij zullen daarin opnemen dat op grond van artikel 24 uit de Wet gemeenschappelijke regelingen elke regeling adviescommissies kan instellen waarin (ook) raadsleden zitting kunnen nemen. Deze adviescommissies zijn eenvoudig in te stellen ook als niet alle raden hierachter staan, maar een meerderheid van raden van deelnemers of het AB van de regeling zelf wel de behoefte aan een dergelijke commissie heeft. De (nieuwe) gemeenschappelijke adviescommissie uit artikel 24a Wgr komt dan alleen in beeld wanneer andere (meer laagdrempelige) opties niet werken en alle raden toch de behoefte hebben aan een gezamenlijke adviescommissie. Want de gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie kan volgens de Wgr uitsluitend worden ingesteld wanneer alle gemeenteraden daar gezamenlijk instemming aan geven. Bij instelling wordt besloten over de op te dragen taken en de vergoeding. Zoals u voorstelt kan het risicoprofiel van ondersteunend nut zijn bij de afweging om over te gaan tot een gemeenschappelijke raadsleden adviescommissie (art. 24a Wgr) al realiseren we ons daarbij dat elke gemeente daarin zijn eigen afweging maakt en een commissie alleen dan kan worden ingesteld wanneer alle raden daarmee instemmen. Zo sluit het afwegingskader aan bij uw zienswijze.

Waar wel rekening mee gehouden moet worden zijn de volgende twee zaken:

- a. Het is bij een op grond van artikel 24 Wgr ingestelde adviescommissie niet mogelijk om raadsleden die deel uitmaken van deze adviescommissie een vergoeding te geven. Bij een gemeenschappelijke adviescommissie op basis van artikel 24a Wgr bestaat deze mogelijkheid wel;
- b. Bij het instellen van een commissie met raadsleden op basis van artikel 24 Wgr moet ervoor gewaakt worden dat er geen strijdigheid ontstaat tussen de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraden enerzijds en de adviserende rol van de commissie met raadsleden anderzijds.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

In de nota nemen we op dat op grond van artikel 24 uit de Wet gemeenschappelijke regelingen elke regeling adviescommissies kan instellen waarin (ook) raadsleden zitting kunnen nemen. Deze adviescommissies zijn eenvoudig in te stellen ook als niet alle raden hierachter staan, maar een meerderheid van raden van deelnemers of het AB van de regeling zelf wel de behoefte aan een dergelijke commissie heeft. De (nieuwe) gemeenschappelijke adviescommissie uit artikel 24a Wgr

komt dan alleen in beeld wanneer andere (meer laagdrempelige) opties niet werken en alle raden toch de behoefte hebben aan een gezamenlijke adviescommissie. Want de gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie kan volgens de Wgr uitsluitend worden ingesteld wanneer alle gemeenteraden daar gezamenlijk instemming aan geven. Bij instelling wordt besloten over de op te dragen taken en de vergoeding.

3. Er wordt voorgesteld om bij nieuwe gemeenschappelijke regelingen te experimenteren met de mogelijkheden die de nieuwe nota Verbonden Partijen biedt, in de vorm van een pilot. Hierbij is de nog te ontwikkelen GR WBO Jeugd genoemd als regeling om mee te experimenteren. Aan deze regeling nemen enkel gemeenten deel die binnen de reikwijdte van de nota Verbonden Partijen vallen.

Reactie:

De opzet van een nieuwe regeling leent zich in het bijzonder om vanaf de start te gaan werken conform de nota. Wij willen u vragen om de opgedane ervaringen daarbij goed vast te leggen opdat deze inderdaad ingezet kunnen worden bij evaluatie van deze nota en deze ervaringen waar nodig kunnen worden benut bij het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie op basis van artikel 24a Wgr bij andere gemeenschappelijke regelingen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Dit leidt niet tot een aanpassing in de nota.

4. Ook is gesproken over samenwerkingen buiten de gemeenschappelijke regelingen om, waaronder de Baronie en SRBT. De raad van Altena ziet het toenemende belang van de ontwikkeling van de strategische samenwerkingen op het niveau van het daily urban system van de Baronie en in het verlengde daarvan op het niveau van de stedelijke regio Breda-Tilburg. De betrokkenheid van gemeenteraden bij deze ontwikkeling wordt als gewenst beschouwd. De ideeën die in de nota verwoord zijn om op dat niveau vanuit de gemeenten gezamenlijke raadsbijeenkomsten te organiseren, worden omarmd. De gemeenteraad van Altena staat daarom positief tegenover het organiseren van radenbijeenkomsten. Bijkomend voordeel is dat op deze manier een beter platform ontstaat voor de verbonden partijen om tot informatieoverdracht te komen, in plaats van de huidige praktijk, waarbij de bijeenkomsten vanuit de verbonden partijen worden georganiseerd en de opkomst vanuit de raden beperkt is. Er is voorgesteld om deze bijeenkomsten gezamenlijk met andere gemeenteraden te initiëren, in eerste instantie in Baronieverband. Naast meer inhoudelijke toerusting op de afzonderlijke GR-en dragen deze bijeenkomsten bij aan de informatieoverdracht tussen raden en versterken deze ontmoetingen de onderlinge samenwerking. De gemeente Altena wil graag een bijdrage leveren aan het organiseren van deze bijeenkomsten, ondersteund door de griffie. Het voorstel daarbij is dat twee raadsleden per gemeente (één lid en één plaatsvervanger) de griffies hierbij ondersteunen.

Reactie:

Wij zien uw actieve opstelling als het ondersteunen van de inhoud van de nota en de uitvoering hiervan.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Dit leidt niet tot aanpassing in de nota.

Baarle-Nassau

1. Vertaal de nota naar een zo compact en zo concreet mogelijke afsprakenstel en vraag de raad enkel over die afspraken een besluit te nemen.

Reactie:

Dank voor de suggestie. We hebben de nota herzien en deze zo compact mogelijk gemaakt. We nemen de spelregels op in de koppen van alinea's en paragrafen voor een betere herkenbaarheid en vindbaarheid en deze komen terug in een infographic waarin de afspraken helder worden weergegeven. De gemeenteraad kan deze infographic vaststellen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We nemen de spelregels op in koppen van alinea's en paragrafen en verwijzen naar de op te stellen infographic. Verder geven we in de nota de afspraken in een kleur weer zodat deze snel gevonden en gelezen kunnen worden.

2. Regel zo veel mogelijk in de reguliere P&C- en beleidscyclus, de richtlijnen in november kunnen vervallen.

Reactie:

U kunt ervoor kiezen de richtlijnen op te nemen in de paragraaf verbonden partijen in de gemeentebegroting of toch in een apart document. De financiële richtlijnen staan in beginsel voor 4 jaar vast en hoeven dus niet jaarlijks te worden herhaald, beleidsrichtlijnen kunt u elk jaar herzien. De meerwaarde die richtlijnen in het P&C-proces hebben is toegelicht in de Nota Verbonden Partijen, wij zien geen argumenten om de werkwijze met richtlijnen los te laten.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Dit leidt niet tot een aanpassing in de nota.

3. Organiseer radenavonden op districtsniveau en zorg voor goede afspraken over de organisatie.

Reactie:

Wij onderschrijven uw zienswijze grotendeels. De schaal van de radenavonden wordt afgestemd op de te behandelen onderwerpen, waarbij bij voorkeur gekozen wordt voor een logische schaal en omvang passend bij bestaande samenwerkingsdistricten. Uiteraard zijn goede afspraken over de organisatie van de avonden essentieel.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We verduidelijken de passage over de schaal waarop de radenavonden worden georganiseerd.

4. GR-en en raden zijn vrij om het initiatief te nemen voor een gemeenschappelijke adviescommissie. Colleges en GR-en kunnen een regionaal overlegplatform van raadsleden als klankbord benutten voor de invulling van de regionale informatievoorziening. Daarbij worden niet bij voorbaat:
  - I. Regelingen uitgesloten en
  - II. Al bij verzoek van 75% van de raden over te gaan tot het instellen van een adviescommissie.
  - III. Keuzes gemaakt uit de drie taken die deze adviescommissie volgens de Wgr kan hebben;

Reactie:

Het instellen van een gemeenschappelijke radenadviescommissie op basis van artikel 24a Wgr vereist unanimititeit van de deelnemende raden. Wij passen de nota op dit punt enigszins aan. Wij zullen daarin opnemen dat op grond van artikel 24 uit de Wet gemeenschappelijke regelingen elke regeling adviescommissies kan instellen waarin (ook) raadsleden zitting kunnen nemen. Deze adviescommissies zijn eenvoudig in te stellen ook als niet alle raden hierachter staan, maar een meerderheid van raden van deelnemers of het AB van de regeling zelf wel de behoefte aan een dergelijke commissie heeft. De (nieuwe) gemeenschappelijke adviescommissie uit artikel 24a Wgr komt dan alleen in beeld wanneer andere (meer laagdrempelige) opties niet werken en alle raden toch de behoefte hebben aan een gezamenlijke adviescommissie. Want de gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie kan volgens de Wgr uitsluitend worden ingesteld wanneer alle gemeenteraden daar gezamenlijk instemming aan geven. Bij instelling wordt besloten over de op te dragen taken en de vergoeding. Zo sluit het afwegingskader aan bij uw zienswijze.

5. Waar wel rekening mee gehouden moet worden zijn de volgende twee zaken:
  - a. Het is bij een op grond van artikel 24 Wgr ingestelde adviescommissie niet mogelijk om raadsleden die deel uitmaken van deze adviescommissie een vergoeding te geven. Bij een gemeenschappelijke adviescommissie op basis van artikel 24a Wgr bestaat deze mogelijkheid wel;
  - b. Bij het instellen van een commissie met raadsleden op basis van artikel 24 Wgr moet ervoor gewaakt worden dat er geen strijdigheid ontstaat tussen de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraden enerzijds en de adviserende rol van de commissie met raadsleden anderzijds.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

In de nota nemen we op dat op grond van artikel 24 uit de Wet gemeenschappelijke regelingen elke regeling adviescommissies kan instellen waarin (ook) raadsleden zitting kunnen nemen. Deze adviescommissies zijn eenvoudig in te stellen ook als niet alle raden hierachter staan, maar een meerderheid van raden van deelnemers of het AB van de regeling zelf wel de behoefte aan een dergelijke commissie heeft. De (nieuwe) gemeenschappelijke adviescommissie uit artikel 24a Wgr komt dan alleen in beeld wanneer andere (meer laagdrempelige) opties niet werken en alle raden toch de behoefte hebben aan een gemeenschappelijke adviescommissie. Want de gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie kan volgens de Wgr uitsluitend worden ingesteld wanneer alle gemeenteraden daar gezamenlijk instemming aan geven. Bij instelling wordt besloten over de op te dragen taken en de vergoeding.

6. Bijlage 1 uit de nota verbonden partijen te halen.

Reactie:

We namen in de conceptnota op dat bijlage I “buiten de scope van deze nota valt”. We voegden deze bijlage enkel toe om voor de gemeenteraden als hulpmiddel te dienen bij het beoordelen van de wijzigingen van de gemeenschappelijke regelingen die in het vierde kwartaal van 2023 in procedure zijn/komen. In de definitieve nota halen we bijlage 1 weg.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We schrappen bijlage 1 in de nota.

Bergen op Zoom

Op basis van de consequenties van de voorgestelde wijzigingen, zoals opgenomen in het raadsvoorstel, te besluiten geen zienswijze in te dienen op de concept-nota Verbonden Partijen, aangezien de nota in voldoende mate tegemoet komt aan de wens tot versterking van de democratische sturing op samenwerkingsverbanden.

Reactie:

Wij nemen met instemming kennis van uw besluit. Wij vinden het positief om te lezen dat de nota in voldoende mate tegemoetkomt aan de wens tot versterking van de democratische sturing op samenwerkingsverbanden

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

De reactie van de gemeenteraad van Bergen op Zoom leidt niet tot aanpassingen in de nota.

Breda

1. De verbonden partijen dienen naast reguliere thema's als financiële positie, resultaatprognose en risicomanagement ook nadrukkelijk(er) aandacht te geven aan actuele thema's als cyber- & informatieveiligheid en aan het versterken van vertrouwen van burgers, bedrijven en organisaties in overheidspartijen.

Reactie:

Wij onderschrijven uw zienswijze dat de verbonden partijen naast reguliere thema's als financiële positie, resultaatprognose en risicomanagement ook nadrukkelijk(er) aandacht dienen te geven aan actuele thema's als cyber- & informatieveiligheid en aan het versterken van vertrouwen van burgers, bedrijven en organisaties in overheidspartijen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We verduidelijken de passage over de thema's waaraan verbonden partijen aandacht moeten besteden.

2. Hanteer eenduidige uniforme afspraken over de loon-/prijsontwikkeling conform de CEP-ramingen (Centraal Economisch Plan) van het Centraal Plan Bureau. Voor de loonontwikkeling wordt hierbij 'de index van de loonvoet sector overheid' gevolgd en voor de prijsontwikkeling 'de index van de netto materiele consumptie'. De verbonden partij geeft bij de kaderbrief en de begroting een specificatie weer van de verhouding lonen/prijzen in haar exploitatiebegroting.

Reactie:

Wij onderschrijven uw wens om tot eenduidige uniforme afspraken te komen over de loon- en prijsontwikkeling zoals uw raad voorstelt.

Verwerking in Nota Verbonden Partijen:

We beschrijven in de financiële richtlijnen dat we eenduidige uniforme afspraken over de loon- en prijsontwikkeling hanteren conform de CEP-ramingen (Centraal Economisch Plan) van het Centraal Plan Bureau. Voor de loonontwikkeling wordt hierbij 'de index van de loonvoet sector overheid' gevolgd en voor de prijsontwikkeling 'de index van de netto materiele consumptie'. De verbonden partij geeft bij de kaderbrief en de begroting een specificatie weer van de verhouding lonen/prijzen in haar exploitatiebegroting.

3. Een besluit van het algemeen bestuur van een verbonden partij tot instelling van een algemene reserve is goed gemotiveerd, onderbouwd en voorzien van bijbehorende spelregels. Over dit AB-besluit wordt een zienswijze van de deelnemende gemeenten gevraagd, bij voorkeur gekoppeld aan de zienswijzeprocedure in het kader van het reguliere P&C-proces.

Reactie:

Wij onderschrijven uw zienswijze grotendeels. Het streven is erop gericht dat de financiële spelregels zowel door gemeenten uit Midden- als uit West-Brabant worden onderschreven en toegepast. Wij sluiten daarbij zo veel als mogelijk aan bij het advies dat hierover door de burgemeesters van Breda en Tilburg in overleg met enkele grote(re) verbonden partijen tot stand is gekomen. Naar ons oordeel vraagt de hoogte van een algemene reserve om maatwerk per verbonden partij. Dit is een samenspel tussen AB en gemeenteraden, rekening houdende met de regionale spelregel.

De ontwerpbegroting, die voor zienswijzen aan de gemeenteraden van de deelnemers wordt voorgelegd, geeft inzicht in de hoogte en het verloop van de algemene en bestemmingsreserves alsmede het verwachte rekeningresultaat voor bestemming voor het begrotingsjaar en de drie daaropvolgende jaren. De hoogte van de algemene reserve is afgestemd op het percentage dat door het AB bij voorkeur voor een periode van 4 jaar wordt vastgesteld. We voegen aan de nota toe dat

we voor het bepalen van de hoogte van een (beperkte) algemene reserve adviseren daar waar het AB dit nodig acht door de accountant van een verbonden partij een advies te laten geven waarbij we er nog steeds van uitgaan dat de weerstandscapaciteit in belangrijke mate bij de deelnemers wordt aangehouden. Wanneer de gemeenteraad zich niet kan vinden in de hoogte of het (verwachte) verloop van de algemene of een bestemmingsreserve kan de gemeenteraad hierop een zienswijze indienen. Door de (concept)zienswijze tijdig te delen met de andere deelnemers, wordt bevorderd dat ook andere gemeenteraden uw zienswijze beoordelen en wegen of ze deze kunnen ondersteunen.

Over het algemeen zal de algemene reserve worden gevoed vanuit het rekeningresultaat. Een zienswijzenprocedure over de bestemming van het rekeningresultaat kan uitsluitend worden ingesteld wanneer dit expliciet wordt opgenomen in de regeling (art. 10, lid 5 Wgr). Wij stellen echter voor daar terughoudend mee om te gaan nu naar ons oordeel er sprake is van een adequaat instrumentarium in spelregels en zienswijzen op de concept-begroting.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Wij voegen aan de nota toe dat over een besluit tot instelling of aanpassing van een algemene reserve een zienswijzenprocedure in het kader van de ontwerp-begroting van toepassing is. Dat een zienswijzenprocedure over de bestemming van het rekeningresultaat uitsluitend kan worden ingesteld wanneer dit expliciet wordt opgenomen in de regeling en dat wordt voorgesteld daar terughoudend mee om te gaan. We voegen daaraan toe dat we voor het bepalen van de hoogte van een (beperkte) algemene reserve adviseren daar waar het AB dit nodig acht door de accountant van een verbonden partij een advies te laten geven waarbij we er nog steeds van uitgaan dat de weerstandscapaciteit in belangrijke mate bij de deelnemers wordt aangehouden.

4. de verbonden partijen dienen een Raadsadviescommissie in te stellen indien 2/3 van de bij de verbonden partij aangesloten gemeenteraden dat wensen

Reactie

Het instellen van een gemeenschappelijke radenadviescommissie op basis van artikel 24a Wgr vereist unanimiteit van de deelnemende raden. Wij passen de nota op dit punt enigszins aan. Wij zullen daarin opnemen dat op grond van artikel 24 uit de Wet gemeenschappelijke regelingen elke regeling adviescommissies kan instellen waarin (ook) raadsleden zitting kunnen nemen. Deze adviescommissies zijn eenvoudig in te stellen ook als niet alle raden hierachter staan, maar een meerderheid van raden van deelnemers of het AB van de regeling zelf wel de behoefte aan een dergelijke commissie heeft. De (nieuwe) gemeenschappelijke adviescommissie uit artikel 24a Wgr komt dan alleen in beeld wanneer andere (meer laagdrempelige) opties niet werken en alle raden toch de behoefte hebben aan een gezamenlijke adviescommissie. Want de gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie kan volgens de Wgr uitsluitend worden ingesteld wanneer alle gemeenteraden daar gezamenlijk instemming aan geven. Bij instelling wordt besloten over de op te dragen taken en de vergoeding. Zo sluit het afwegingskader aan bij uw zienswijze.

Waar wel rekening mee gehouden moet worden zijn de volgende twee zaken:

1. Het is bij een op grond van artikel 24 Wgr ingestelde adviescommissie niet mogelijk om raadsleden die deel uitmaken van deze adviescommissie een vergoeding te geven. Bij een gemeenschappelijke adviescommissie op basis van artikel 24a Wgr bestaat deze mogelijkheid wel;
2. Bij het instellen van een commissie met raadsleden op basis van artikel 24 Wgr moet ervoor gewaakt worden dat er geen strijdigheid ontstaat tussen de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraden enerzijds en de adviserende rol van de commissie met raadsleden anderzijds.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

In de nota nemen we op dat op grond van artikel 24 uit de Wet gemeenschappelijke regelingen elke regeling adviescommissies kan instellen waarin (ook) raadsleden zitting kunnen nemen. Deze adviescommissies zijn eenvoudig in te stellen ook als niet alle raden hierachter staan, maar een

meerderheid van raden van deelnemers of het AB van de regeling zelf wel de behoefte aan een dergelijke commissie heeft. De (nieuwe) gemeenschappelijke adviescommissie uit artikel 24a Wgr komt dan alleen in beeld wanneer andere (meer laagdrempelige) opties niet werken en alle raden toch de behoefte hebben aan een gemeenschappelijke adviescommissie. Want de gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie kan volgens de Wgr uitsluitend worden ingesteld wanneer alle gemeenteraden daar gezamenlijk instemming aan geven. Bij instelling wordt besloten over de op te dragen taken en de vergoeding.

5. het advies om (tenzij een meerderheid van de raden van de deelnemende gemeenten daaraan geen behoefte heeft) verbonden partijen eenmaal per raadsperiode te evalueren dient uitgebreid te worden tot de Nota Verbonden Partijen zelf en de verbonden partijen die niet onder de WGR vallen

Reactie

Wij onderschrijven uw zienswijze

Verwerking in de nota

In de nota nemen we op dat zowel voor publiekrechtelijke als privaatrechtelijke verbonden partijen éénmaal per vier jaar wordt besloten of en waarover een evaluatie gewenst is. Ter voorbereiding op de besluitvorming hierover pijlen de verbonden partijen de wens van de betrokken deelnemers. Er is wel een nadere afstemming over de planning van de uit te voeren evaluaties nodig. Ook voor de Nota Verbonden Partijen zelf nemen we op dat deze na vier jaar wordt geëvalueerd.

Drimmelen

1. *Scherp de Nota aan het nieuwe instrumentarium dat Wgr biedt aan (in het bijzonder adviesraden).*
De beschreven indeling in de drie risicocategorieën zoals genoemd op pagina 9 van de nota kan bijvoorbeeld als vertrekpunt dienen voor het instellen van adviesraden.

Reactie:

Wij onderschrijven uw zienswijze.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

In de nota voegen we aan de passage over de drie risicocategorieën een passage toe dat de drie risicocategorieën voor de gemeenteraden ook als vertrekpunt kunnen dienen voor het doen van een voorstel tot het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie.

2. *De nota kan beknopter en helderder*

Door bijvoorbeeld duidelijker aan te geven wat een afspraak, wat een toelichting daarop en wat de (mogelijke) lokale invulling van het instrumentarium is.

Wij realiseren ons dat het geheel omwerken van de concept Nota Verbonden Partijen naar een meer handzame versie tijd kost. Wij verwachten dit niet op korte termijn. Wat ons betreft leidt dit binnen de looptijd van de herijkte nota wel tot een tussentijdse aanpassing.

Reactie:

Dank voor de suggestie. We hebben de nota herzien en deze zo compact mogelijk gemaakt. We nemen de spelregels op in de koppen van alinea's en paragrafen voor een betere herkenbaarheid en vindbaarheid en deze komen terug in een infographic waarin de afspraken helder worden weergegeven. De gemeenteraad kan deze infographic vaststellen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We nemen de spelregels op in koppen van alinea's en paragrafen en verwijzen naar de op te stellen infographic. Verder geven we in de nota de afspraken in een kleur weer zodat deze snel gevonden en gelezen kunnen worden. Ook de toelichting en de (mogelijke lokale invulling geven we in kleur (uiteraard een andere kleur dan de afspraken) weer.

3. *Laat schaal van de gemeenschappelijke regeling leidend zijn voor schaal raadsbijeenkomsten.* In de conceptnota is aangegeven dat ten aanzien van de raadsbijeenkomsten wordt afgestemd op welke schaal deze bijeenkomsten gehouden worden. Districtsschaal, schaal regio West-Brabant, de schaal van de gehele regio Midden- en West-Brabant of maatwerk. Wat ons betreft is het uitgangspunt dat we hierin de schaal van de betreffende gemeenschappelijke regeling zelf volgen als schaal waarop de afstemming plaatsvindt. Het is vervolgens een praktische uitwerking hoe we dit organiseren.

Reactie:

Wij onderschrijven uw zienswijze grotendeels. De schaal van de radenavonden wordt bij voorkeur afgestemd op de te behandelen onderwerpen en de betrokken verbonden partijen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We verduidelijken de passage over de schaal waarop de radenavonden worden georganiseerd.

4. *Integrale afstemming tussen raden over impact van een regeling aan de voorkant is wenselijk.*

Wij onderschrijven het uitgangspunt, zoals onder afspraak 2.1. is benoemd, dat hoe meer impact een regeling heeft, hoe zwaarder het te hanteren toezichtregime is. In de conceptnota is aangegeven dat dit maatwerk per gemeente en per verbonden partij is. De individuele keuzes van

gemeenten kunnen echter van elkaar afwijken, zodat er voor een verbonden partij per gemeente een ander toezichtregime kan gelden. Dit lijkt onwenselijk.

Reactie:

Wij onderschrijven uw standpunt deels. Met u zijn we van mening dat het wenselijk is dat elke gemeente eenzelfde toezichtregime voor een verbonden partij hanteert. Er kan echter vanwege een specifieke situatie die slechts bij één of bij enkele deelnemende gemeenten speelt, die het voor die gemeente(n) noodzakelijk maakt een ander toezichtregime te hanteren dan het toezichtregime dat met alle deelnemende gemeenteraden onderling is afgesproken.

Verwerking in Nota Verbonden Partijen:

We voegen aan de nota toe dat regionale samenwerking ook vraagt om integrale afstemming aan de voorkant tussen gemeenteraden over impact van een regeling en het daarbij behorende toezichtregime. We geven daarbij wel aan dat vanuit het perspectief van de lokale autonomie het wel een lokale afweging van de gemeenteraad zelf blijft welk toezichtregime wordt gehanteerd.

5. Uitvoerbaarheid van de afspraken over privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden

Het is goed dat er in de nieuwe nota voor gekozen is om afspraken ten aanzien van privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden op te nemen. Wij vragen ons af of er wel voldoende oog is voor de uitvoerbaarheid van deze nieuwe afspraken. Is het aantal afspraken die nu in de concept Nota zijn opgenomen wel wenselijk als startpunt?

Reactie:

Met instemming constateren wij met uw raad met ons van mening is dat het goed is om in de nota ook afspraken over privaatrechtelijke partijen verbonden partijen op te nemen. Naar ons oordeel zijn de afspraken uitvoerbaar. Voor bestaande privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden stellen we voor om indien nodig een overgangstermijn te hanteren. De lengte van de overgangstermijn vraagt om maatwerk per privaatrechtelijke verbonden partij.

Verwerking in Nota Verbonden Partijen:

Aan de nota voegen we toe dat voor bestaande privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden wordt voorgesteld een overgangstermijn te hanteren. De lengte van de overgangstermijn vraagt om maatwerk per privaatrechtelijke verbonden partij.

6. Bekijk de financiële richtlijnen nog eens kritisch

Deze (concept) richtlijnen zijn samen met Midden-Brabant voorbereid. We zien echter dat de in Midden-Brabant gehanteerde/voorgestelde richtlijnen wezenlijk afwijken van hetgeen in de concept Nota beschreven is. Met name de mogelijkheden/richtlijnen om een (beperkte) algemene reserve aan te houden verdienen aandacht.

Reactie:

Wij onderschrijven uw zienswijze grotendeels. Het streven is erop gericht dat de financiële spelregels zowel door gemeenten uit Midden- als uit West-Brabant worden onderschreven en toegepast. Wij sluiten daarbij zo veel als mogelijk aan bij het advies dat hierover door de burgemeesters van Breda en Tilburg in overleg met enkele grote(re) verbonden partijen tot stand is gekomen. Naar ons oordeel vraagt de hoogte van een algemene reserve om maatwerk per verbonden partij. Dit is een samenspel tussen AB en gemeenteraden, rekening houdende met de regionale spelregel.

De ontwerpbegroting, die voor zienswijzen aan de gemeenteraden van de deelnemers wordt voorgelegd, geeft inzicht in de hoogte en het verloop van de algemene en bestemmingsreserves alsmede het verwachte rekeningresultaat voor bestemming voor het begrotingsjaar en de drie daaropvolgende jaren. De hoogte van de algemene reserve is afgestemd op het percentage dat door het AB bij voorkeur voor een periode van 4 jaar wordt vastgesteld. We voegen aan de nota toe dat

we voor het bepalen van de hoogte van een (beperkte) algemene reserve adviseren daar waar het AB dit nodig acht door de accountant van een verbonden partij een advies te laten geven waarbij we er nog steeds van uitgaan dat de weerstandscapaciteit in belangrijke mate bij de deelnemers wordt aangehouden. Wanneer de gemeenteraad zich niet kan vinden in de hoogte of het (verwachte) verloop van de algemene of een bestemmingsreserve kan de gemeenteraad hierop een zienswijze indienen. Door de (concept)zienswijze tijdig te delen met de andere deelnemers, wordt bevorderd dat ook andere gemeenteraden uw zienswijze beoordelen en wegen of ze deze kunnen ondersteunen.

Over het algemeen zal de algemene reserve worden gevoed vanuit het rekeningresultaat. Een zienswijzenprocedure over de bestemming van het rekeningresultaat kan uitsluitend worden ingesteld wanneer dit expliciet wordt opgenomen in de regeling (art. 10, lid 5 Wgr). Wij stellen echter voor daar terughoudend mee om te gaan nu naar ons oordeel er sprake is van een adequaat instrumentarium in spelregels en zienswijzen op de concept-begroting.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Wij voegen aan de nota toe dat over een besluit tot instelling of aanpassing van een algemene reserve een zienswijzenprocedure in het kader van de ontwerp-begroting van toepassing is. Dit voor zover niet in de tekst van een gemeenschappelijke regeling op basis van artikel 10 lid 5 van de Wgr is bepaald dat op een besluit tot instelling of aanpassing van een algemene reserve of op bestemming van het rekeningresultaat een zienswijzenprocedure van toepassing is.

7. De samenwerkingen in hoofdstuk 4 zijn geen Verbonden Partijen

Wij zijn van mening dat deze samenwerkingen niet thuishoren in de Nota Verbonden Partijen. Als hieraan behoefte is kan een separate nota opgesteld worden waarbij ingegaan wordt op de taak- en rolverdeling tussen de raad en college voor deze vormen van samenwerking.

Reactie:

Uw zienswijze is duidelijk. Hoofdstuk 4 betreft inderdaad andere samenwerkingsvormen dan verbonden partijen. Kern van het hoofdstuk vormen de algemene uitgangspunten die óók gelden voor verbonden partijen. Deze uitgangspunten verplaatsen we naar het inleidende hoofdstuk. Hoofdstuk 4 laten we vervallen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Hoofdstuk 4 laten we vervallen en de algemene uitgangspunten die óók gelden voor samenwerking bij verbonden partijen verplaatsen we naar de 'inleiding'.

8. Breng tekstuele aanpassingen aan in de Nota

Het betreft hier geen inhoudelijke aanpassingen. Suggesties voor aanpassingen zijn opgenomen in de bijlage bij dit besluit.

Reactie:

Dank voor de tekstuele suggesties.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We verwerken de tekstuele suggesties in de nota.

Etten-Leur

1. *Scherp de Nota aan aan het nieuwe instrumentarium dat Wgr biedt op het gebied van versterking van de positie van de gemeenteraden in gemeenschappelijke regelingen (in het bijzonder adviesraden), aanvullend controle instrumentarium van de raad en het verbeteren van de positie van gemeenteraden in de besluitvorming van gemeenschappelijke regelingen.* De beschreven indeling in drie risicocategorieën kan bijvoorbeeld als vertrekpunt dienen voor het instellen van adviesraden.

Reactie:

Wij onderschrijven uw zienswijze.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

In de nota voegen we aan de passage over de drie risicocategorieën een passage toe dat de drie risicocategorieën voor de gemeenteraden als vertrekpunt kunnen dienen voor het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie. Ook benoemen we expliciet in de nota de doelen van de wijziging van de Wgr zijnde het versterken van de positie van de gemeenteraden in gemeenschappelijke regelingen (in het bijzonder adviesraden), het bieden van aanvullend controle instrumentarium aan de raad en het verbeteren van de positie van gemeenteraden in de besluitvorming van gemeenschappelijke regelingen.

2. De nota kan beknopter en helderder
Door bijvoorbeeld duidelijker aan te geven wat een afspraak, wat een toelichting daarop en wat de (mogelijke) lokale invulling van het instrumentarium is. Wij realiseren ons dat het geheel omwerken van de concept Nota Verbonden Partijen naar een meer handzame versie tijd kost. Wij verwachten dit niet op korte termijn. Wat ons betreft leidt dit binnen de looptijd van de herijkte nota wel tot een tussentijdse aanpassing.

Reactie:

Dank voor de suggestie. We hebben de nota herzien en deze zo compact mogelijk gemaakt. We nemen de spelregels op in de koppen van alinea's en paragrafen voor een betere herkenbaarheid en vindbaarheid en deze komen terug in een infographic waarin de afspraken helder worden weergegeven. De gemeenteraad kan deze infographic vaststellen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We nemen de spelregels op in koppen van alinea's en paragrafen en verwijzen naar de op te stellen infographic. Verder geven we in de nota de afspraken in een kleur weer zodat deze snel gevonden en gelezen kunnen worden. Ook de toelichting en de (mogelijke lokale invulling geven we in kleur (uiteraard een andere kleur dan de afspraken) weer

3. *Laat de schaal van de gemeenschappelijke regeling leidend zijn voor de schaal van raadsbijeenkomsten.* In de conceptnota is aangegeven dat ten aanzien van de raadsbijeenkomsten wordt afgestemd op welke schaal deze bijeenkomsten gehouden worden. Districtsschaal, schaal regio West-Brabant, de schaal van de gehele regio Midden- en West-Brabant of maatwerk. Wat ons betreft is het uitgangspunt dat we hierin de schaal van de betreffende gemeenschappelijke regeling zelf volgen als schaal waarop de afstemming plaatsvindt. Het is vervolgens een praktische uitwerking hoe we dit organiseren.

Reactie:

Wij onderschrijven uw zienswijze grotendeels. De schaal van de radenavonden wordt bij voorkeur afgestemd op de te behandelen onderwerpen en de betrokken verbonden partijen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We verduidelijken de passage over de schaal waarop de radenavonden worden georganiseerd.

4. *Integrale afstemming tussen raden over impact van een regeling aan de voorkant is wenselijk*
Wij onderschrijven het uitgangspunt, zoals onder afspraak 2.1. benoemd, dat hoe meer impact een regeling heeft, hoe zwaarder het te hanteren toezichtregime is. In de conceptnota is aangegeven dat dit maatwerk per gemeente en per verbonden partij is. De individuele keuzes van gemeenten kunnen echter van elkaar afwijken, zodat er voor een verbonden partij per gemeente een ander toezichtregime kan gelden. Dit lijkt onwenselijk.

Reactie:

Wij onderschrijven uw standpunt deels. Met u zijn we van mening dat het wenselijk is dat elke gemeente eenzelfde toezichtregime voor een verbonden partij hanteert. Er kan echter vanwege een specifieke situatie die slechts bij één of bij enkele deelnemende gemeenten speelt, die het voor die gemeente(n) noodzakelijk maakt een ander toezichtregime te hanteren dan het toezichtregime dat met alle deelnemende gemeenteraden onderling is afgesproken.

Verwerking in Nota Verbonden Partijen:

We voegen aan de nota toe dat regionale samenwerking ook vraagt om integrale afstemming aan de voorkant tussen gemeenteraden over impact van een regeling en het daarbij behorende toezichtregime. We geven daarbij wel aan dat vanuit het perspectief van de lokale autonomie het wel een lokale afweging van de gemeenteraad zelf blijft welk toezichtregime wordt gehanteerd.

5. *Uitvoerbaarheid van de afspraken over privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden* Het is goed dat er in de nieuwe nota voor gekozen is om afspraken ten aanzien van privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden op te nemen. Wij vragen ons af of er wel voldoende oog is voor de uitvoerbaarheid van deze nieuwe afspraken. Is het aantal afspraken die nu in de concept Nota zijn opgenomen wel wenselijk als startpunt?

Reactie:

Met instemming constateren wij met uw raad met ons van mening is dat het goed is om in de nota ook afspraken over privaatrechtelijke partijen verbonden partijen op te nemen. Naar ons oordeel zijn de afspraken uitvoerbaar. Voor bestaande privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden stellen we voor om indien nodig een overgangstermijn te hanteren. De lengte van de overgangstermijn vraagt om maatwerk per privaatrechtelijke verbonden partij.

Verwerking in Nota Verbonden Partijen:

Aan de nota voegen we toe dat voor bestaande privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden wordt voorgesteld een overgangstermijn te hanteren. De lengte van de overgangstermijn vraagt om maatwerk per privaatrechtelijke verbonden partij.

6. *de financiële richtlijnen nog eens kritisch*
Deze (concept) richtlijnen zijn samen met Midden-Brabant voorbereid. We zien echter dat de in Midden-Brabant gehanteerde/voorgestelde richtlijnen wezenlijk afwijken van hetgeen in de concept Nota beschreven is. Met name de mogelijkheden/richtlijnen om een (beperkte) algemene reserve aan te houden verdienen aandacht. Wij stellen voor om voor het bepalen van de hoogte van een (beperkte) algemene reserve door de accountant een advies te laten geven.

Reactie:

Wij onderschrijven uw zienswijze grotendeels. Het streven is erop gericht dat de financiële spelregels zowel door gemeenten uit Midden- als uit West-Brabant worden onderschreven en toegepast. Wij

sluiten daarbij zo veel als mogelijk aan bij het advies dat hierover door de burgemeesters van Breda en Tilburg in overleg met enkele grote(re) verbonden partijen tot stand is gekomen. Naar ons oordeel vraagt de hoogte van een algemene reserve om maatwerk per verbonden partij. Dit is een samenspel tussen AB en gemeenteraden, rekening houdende met de regionale spelregel.

De ontwerpbegroting, die voor zienswijzen aan de gemeenteraden van de deelnemers wordt voorgelegd, geeft inzicht in de hoogte en het verloop van de algemene en bestemmingsreserves alsmede het verwachte rekeningresultaat voor bestemming voor het begrotingsjaar en de drie daaropvolgende jaren. De hoogte van de algemene reserve is afgestemd op het percentage dat door het AB bij voorkeur voor een periode van 4 jaar wordt vastgesteld. We voegen aan de nota toe dat we voor het bepalen van de hoogte van een (beperkte) algemene reserve adviseren daar waar het AB dit nodig acht door de accountant van een verbonden partij een advies te laten geven waarbij we er nog steeds van uitgaan dat de weerstandscapaciteit in belangrijke mate bij de deelnemers wordt aangehouden. Wanneer de gemeenteraad zich niet kan vinden in de hoogte of het (verwachte) verloop van de algemene of een bestemmingsreserve kan de gemeenteraad hierop een zienswijze indienen. Door de (concept)zienswijze tijdig te delen met de andere deelnemers, wordt bevorderd dat ook andere gemeenteraden uw zienswijze beoordelen en wegen of ze deze kunnen ondersteunen.

Over het algemeen zal de algemene reserve worden gevoed vanuit het rekeningresultaat. Een zienswijzenprocedure over de bestemming van het rekeningresultaat kan uitsluitend worden ingesteld wanneer dit expliciet wordt opgenomen in de regeling (art. 10, lid 5 Wgr). Wij stellen echter voor daar terughoudend mee om te gaan nu naar ons oordeel er sprake is van een adequaat instrumentarium in spelregels en zienswijzen op de concept-begroting.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Wij voegen aan de nota toe dat over een besluit tot instelling of aanpassing van een algemene reserve een zienswijzenprocedure in het kader van de ontwerpbegroting van toepassing is. We voegen daaraan toe dat we voor het bepalen van de hoogte van een (beperkte) algemene reserve adviseren door de accountant van een verbonden partij een advies te laten geven waarbij we er nog steeds van uitgaan dat de weerstandscapaciteit in belangrijke mate bij de deelnemers wordt aangehouden.

7. De samenwerkingen in hoofdstuk 4 zijn geen Verbonden Partijen Wij zijn van mening dat deze samenwerkingen niet thuishoren in de Nota Verbonden Partijen. Als hieraan behoefte is kan een separate nota opgesteld worden waarbij ingegaan wordt op de taak- en rolverdeling tussen de raad en college voor deze vormen van samenwerking.

Reactie:

Uw zienswijze is duidelijk. Hoofdstuk 4 betreft inderdaad andere samenwerkingsvormen dan verbonden partijen. Kern van het hoofdstuk vormen de algemene uitgangspunten die óók gelden voor verbonden partijen. Deze uitgangspunten verplaatsen we naar het inleidende hoofdstuk. Hoofdstuk 4 laten we vervallen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Hoofdstuk 4 laten we vervallen en de algemene uitgangspunten die óók gelden voor samenwerking bij verbonden partijen verplaatsen we naar de 'inleiding'.

Geertruidenberg

1. Dat de commissie die wordt ingesteld ten behoeve van de kaderstellende rol ten aanzien van de informele samenwerkingsverbanden en de inhoudelijke bepaling van de raadsbijeenkomsten over de Gemeenschappelijke Regelingen zich ook buigt over de keuze van het mogelijk instellen van de raadsledenadviescommissies ten behoeve van de Gemeenschappelijke Regelingen conform artikel 24a van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Reactie:

Wij lezen dat u behoefte voelt aan een ondersteunende structuur welke afstemming en coördinatie verzorgt waar het gaat over de vraag om al dan niet te komen tot een gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie als bedoeld in artikel 24a van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Wij zien hierin een rol weggelegd voor de griffierskring (samenwerking van de griffies in West-Brabant). Immers het instellen van een commissie als bedoeld in artikel 24a Wgr is een aangelegenheid van gemeenteraden. Het initiatief komt vanuit de gemeenteraad en wordt vervolgens gedeeld met andere raden. Pas wanneer alle raden gezamenlijk instemmen met instelling van een gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie kan tot instelling worden overgegaan.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Wij nemen het proces en de coördinatiefunctie van de griffierskring in de nota.

2. Dat niet op voorhand een raadsledenadviescommissie ten behoeve van de Gemeenschappelijke Regeling Regio West-Brabant uitgesloten dient te worden.

Reactie:

Wij zijn het met u eens dat op voorhand geen gemeenschappelijke regeling uitgesloten kan worden. De gemeenteraden bepalen, binnen het wettelijk kader of en waar een gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie wordt ingesteld.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Dit leidt tot een verduidelijking in de nota van de passage over de raadsleden adviescommissie.

3. Dat voorafgaand aan de besluitvorming in december 2023 over de gewijzigde Gemeenschappelijke Regelingen duidelijkheid dient te ontstaan over die Gemeenschappelijke Regelingen waarvoor een radenledenadviescommissie wordt ingesteld.

Reactie:

De Nota Verbonden Partijen wordt naar verwachting pas in het eerste kwartaal van 2024 vastgesteld. Wij nemen kennis van bovenstaande zienswijze en constateren dat we daar gelet op het proces geen opvolging aan kunnen geven. Het zijn zoals in artikel 24a van de Wgr de gemeenteraden zelf die een voorstel moeten doen voor het instemmen van een gemeenschappelijke adviescommissie.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Dit leidt niet tot een aanpassing van de nota.

4. Dat niet op voorhand het aantal raadsledenbijeenkomsten vastgesteld wordt op drie per jaar, maar dat dit in het op te stellen covenant over vorm en inhoud van de raadsledenbijeenkomsten verder gestalte krijgt.

Reactie:

Wij onderschrijven deze zienswijze in die zin dat we inderdaad niet het aantal bijeenkomsten hard vast moeten leggen in de nota. Het is belangrijk dat de bijeenkomsten aansluiten bij ontwikkelingen en wensen vanuit de raden enerzijds en anderzijds ook de doelgroep blijven bereiken (niet te veel

belasting). Enige richting is daarom wel wenselijk. We laten als richtinggevend wel het aantal van drie bijeenkomsten staan, maar nemen daarbij op dat jaarlijks, regionaal afspraken worden gemaakt over het aantal bijeenkomsten en de onderwerpen die daarin in ieder geval aan de orde komen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

In de nota verbonden partijen nemen we op dat jaarlijks het aantal en het onderwerp van de (informele) raadsledenbijeenkomsten wordt vastgelegd via de griffierskring West-Brabant.

5. Dat er in regionaal verband nagedacht wordt over het in dit kader instellen van een regionale griffie en de bekostiging daarvan.

Reactie:

Wij zien een meerwaarde in een sterke samenwerking tussen de griffies in West-Brabant. De griffierskring kan daarin het voortouw nemen. Om flexibel te blijven en gelijkelijk de kosten te delen stellen wij voor om in dit kader een voorstel vanuit de griffierskring te vragen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Dit leidt niet tot een aanpassing in de nota.

Halderberge

1. Scherp de nota aan op basis van het instrumentarium van de Wgr

Na de evaluatie van de Nota Verbonden Partijen in 2021 is afgesproken de nota aan te passen na de invoering van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen. Doel van deze wetswijziging is het versterken van de positie van de raden bij besluitvorming door gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast beoogt het wet ook de controlerende rol van de gemeenteraad te versterken. In de voorliggende Nota Verbonden Partijen worden de mogelijkheden van de wet benoemd. Er zijn echter geen concrete toepassingen van deze mogelijkheden opgenomen. De gemeenteraad roept de werkgroep daarom op om de Nota Verbonden Partijen aan te scherpen met een wijze waarop het nieuwe instrumentarium dat in de Wgr wordt geboden (in het bijzonder adviesraden) in de praktijk tot meer grip op de verbonden partijen leidt.

Zo kan bijvoorbeeld de beschreven indeling in drie risicocategorieën op basis waarop de aandacht voor een verbonden partij wordt bepaald ook als vertrekpunt kunnen dienen voor het instellen van adviesraden. Ook zouden in de Nota afspraken gemaakt kunnen worden over de wijze waarop de deelnemende gemeenten besluiten tot het instellen van een adviesraad. Dit zou bijvoorbeeld kunnen als een (gekwalficeerde) meerderheid van de deelnemende gemeenten hiertoe de wens uitspreekt.

Reactie:

Het instellen van een gemeenschappelijke radenadviescommissie op basis van artikel 24a Wgr vereist unanimititeit van de deelnemende raden. Wij passen de nota op dit punt enigszins aan. Wij zullen daarin opnemen dat op grond van artikel 24 uit de Wet gemeenschappelijke regelingen elke regeling adviescommissies kan instellen waarin (ook) raadsleden zitting kunnen nemen. Deze adviescommissies zijn eenvoudig in te stellen ook als niet alle raden hier achter staan, maar een meerderheid van raden van deelnemers of het AB van de regeling zelf wel de behoefte aan een dergelijke commissie heeft. De (nieuwe) gemeenschappelijke adviescommissie uit artikel 24a Wgr komt dan alleen in beeld wanneer andere (meer laagdrempelige) opties niet werken en alle raden toch de behoefte hebben aan een gezamenlijke adviescommissie. Want de gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie kan volgens de Wgr uitsluitend worden ingesteld wanneer alle gemeenteraden daar gezamenlijk een voorstel voor indienen. Bij instelling wordt besloten over de op te dragen taken en de vergoeding.

Wij zijn er geen voorstander van om in de nota de concrete toepassingen van de nieuwe instrumenten op te nemen. De concrete toepassing van de nieuwe instrumenten dient namelijk een plaats te krijgen in de aanpassing van de verschillende gemeenschappelijke regelingen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

In de nota voegen we aan de passage over de drie risicocategorieën een passage toe dat de drie risicocategorieën voor de gemeenteraden als vertrekpunt kunnen dienen voor het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie. Ook benoemen we expliciet in de nota de doelen van de wijziging van de Wgr zijnde het versterken van de positie van de gemeenteraden in gemeenschappelijke regelingen (in het bijzonder adviesraden), het bieden van aanvullend controle instrumentarium aan de raad en het verbeteren van de positie van gemeenteraden in de besluitvorming van gemeenschappelijke regelingen.

In de nota nemen we ook op dat op grond van artikel 24 uit de Wet gemeenschappelijke regelingen elke regeling adviescommissies kan instellen waarin (ook) raadsleden zitting kunnen nemen. Deze adviescommissies zijn eenvoudig in te stellen ook als niet alle raden hier achter staan, maar een meerderheid van raden van deelnemers of het AB van de regeling zelf wel de behoefte aan een dergelijke commissie heeft. De (nieuwe) gemeenschappelijke adviescommissie uit artikel 24a Wgr komt dan alleen in beeld wanneer andere (meer laagdrempelige) opties niet werken en alle raden toch de behoefte hebben aan een gezamenlijke adviescommissie. Want de gemeenschappelijke

raadsledenadviescommissie kan volgens de Wgr uitsluitend worden ingesteld wanneer alle gemeenteraden daar gezamenlijk een voorstel voor indienen. Bij instelling wordt besloten over de op te dragen taken en de vergoeding.

2. Zie de nota niet als een eindproduct maar een startpunt voor verdere optimalisering
De opbouw van de nota verdient nog veel aandacht. Diverse onderdelen kunnen beknopter en helderder worden weergegeven.
Geef duidelijk aan wat een afspraak is, wat een toelichting daarop is en wat de lokale invulling van het instrumentarium. Deze verdeling komt nu nog onvoldoende naar voren. Daardoor is het niet altijd duidelijk wat precies moet worden nageleefd en gecontroleerd door gemeenten en verbonden partijen wanneer gemeenteraden de nota hebben vastgesteld. Dit geldt met name voor de risicobepaling van de verbonden partijen (categorieën), het instellen van adviesraden en regionale bijeenkomsten van de raden. Het niet altijd duidelijke onderscheid tussen een toelichtende tekst, concrete afspraken en wat zich leent voor een mogelijke lokale invulling, is een gemis. Er wordt gerealiseerd dat het geheel omwerken van de Nota Verbonden Partijen naar een meer handzame versie tijd kost. Dit wordt niet op korte termijn verwacht, maar leidt dit binnen de looptijd van de herijkte nota wel tot een tussentijdse aanpassing.

Reactie:

Dank voor de suggestie. We hebben de nota herzien en deze zo compact mogelijk gemaakt. We nemen de spelregels op in de koppen van alinea's en paragrafen voor een betere herkenbaarheid en vindbaarheid en deze komen terug in een infographic waarin de afspraken helder worden weergegeven. De gemeenteraad kan deze infographic vaststellen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We nemen de spelregels op in koppen van alinea's en paragrafen en verwijzen naar de op te stellen infographic. Verder geven we in de nota de afspraken in een kleur weer zodat deze snel gevonden en gelezen kunnen worden. Ook de toelichting en de (mogelijke lokale invulling geven we in kleur (uiteraard een andere kleur dan de afspraken) weer.

3. De schaal van gemeenschappelijke regeling is leidend voor schaal raadsbijeenkomsten
In de conceptnota wordt aangegeven dat ten aanzien van de raadsbijeenkomsten wordt afgestemd op welke schaal deze bijeenkomsten gehouden worden. Het uitgangspunt is dat we hierin de schaal van de gemeenschappelijke regeling volgen ten aanzien van de schaal waarop de afstemming plaatsvindt. Het is vervolgens een praktische uitwerking hoe dit wordt georganiseerd.

Reactie:

Wij onderschrijven uw zienswijze grotendeels. De schaal van de radenavonden wordt bij voorkeur afgestemd op de te behandelen onderwerpen en de betrokken verbonden partijen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We verduidelijken de passage over de schaal waarop de radenavonden worden georganiseerd.

4. Borg de integrale afstemming ten aanzien van bepalen maatschappelijke en financiële impact.
Het uitgangspunt, zoals onder afspraak 2.1. benoemd, wordt onderschreven dat hoe meer impact een regeling heeft, hoe zwaarder het te hanteren toezichtregime is. Dat betekent dat in die situaties ook meer informatievoorziening is gewenst. In de conceptnota is aangegeven dat dit maatwerk per gemeente en per verbonden partij is. Dit onderdeel vraagt nog een verduidelijking: hoe brengen we de individuele keuzes van

gemeenten hierin samen tot een integraal beeld? Of heeft het niet juist de voorkeur dit integraal aan de voorzijde al af te stemmen? Kortom, wij missen in het concept de borging van de integrale afstemming.

Reactie:

Wij onderschrijven uw standpunt deels. Met u zijn we van mening dat het wenselijk is dat elke gemeente eenzelfde toezichtregime voor een verbonden partij hanteert. Er kan echter vanwege een specifieke situatie die slechts bij één of bij enkele deelnemende gemeenten speelt, die het voor die gemeente(n) noodzakelijk maakt een ander toezichtregime te hanteren dan het toezichtregime dat met alle deelnemende gemeenteraden onderling is afgesproken.

Verwerking in Nota Verbonden Partijen:

We voegen aan de nota toe dat regionale samenwerking ook vraagt om integrale afstemming aan de voorkant tussen gemeenteraden over impact van een regeling en het daarbij behorende toezichtregime. We geven daarbij wel aan dat vanuit het perspectief van de lokale autonomie het wel een lokale afweging van de gemeenteraad zelf blijft welk toezichtregime wordt gehanteerd.

5. Zorg over de uitvoerbaarheid van alle afspraken

Het is goed dat er in de nieuwe nota voor wordt gekozen om afspraken ten aanzien van privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden op te nemen. Voor veel gemeenten is dat op dit moment nog niet vanzelfsprekend en zijn organisaties daarmee nauwelijks bekend. De vraag is of er wel voldoende oog is voor de uitvoerbaarheid van al deze nieuwe afspraken. Is het aantal afspraken die nu in het conceptdocument zijn opgenomen ten aanzien van privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden, wel wenselijk als startpunt?

Reactie:

Met instemming constateren wij met uw raad met ons van mening is dat het goed is om in de nota ook afspraken over privaatrechtelijke partijen verbonden partijen op te nemen. Naar ons oordeel zijn de afspraken uitvoerbaar. Voor bestaande privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden stellen we voor om indien nodig een overgangstermijn te hanteren. De lengte van de overgangstermijn vraagt om maatwerk per privaatrechtelijke verbonden partij.

Verwerking in Nota Verbonden Partijen:

Aan de nota voegen we toe dat voor bestaande privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden wordt voorgesteld een overgangstermijn te hanteren. De lengte van de overgangstermijn vraagt om maatwerk per privaatrechtelijke verbonden partij.

6. Vul de financiële richtlijnen aan voor resultaatbestemming en beperking van de algemene reserve

De financiële richtlijnen bieden de mogelijkheid om een beperkte algemene reserve aan te houden om bedrijfsvoering in een lopend boekjaar te kunnen continueren. Enkele gemeenschappelijke regelingen houden op dit moment hiervoor al een reserve aan. Vanuit praktische overwegingen kunnen we ons dit voorstellen. Echter om een te grote algemene reservevorming te voorkomen is het voorstel om dit te beperken tot 3% van de begroting. Om verder grip te houden op de reservevorming is het voorstel de bestemming van de positieve resultaatrekening voor zienswijzen voor te leggen aan de raden. (Het voorleggen voor zienswijzen is opgenomen in de Nota Verbonden Partijen blz. 14, laatste alinea.

Reactie:

Wij onderschrijven uw zienswijze grotendeels. Het streven is erop gericht dat de financiële spelregels zowel door gemeenten uit Midden- als uit West-Brabant worden onderschreven en toegepast. Wij sluiten daarbij zo veel als mogelijk aan bij het advies dat hierover door de burgemeesters van Breda en Tilburg in overleg met enkele grote(re) verbonden partijen tot stand is gekomen. Naar ons oordeel

vraagt de hoogte van een algemene reserve om maatwerk per verbonden partij. Dit is een samenspel tussen AB en gemeenteraden, rekening houdende met de regionale spelregel.

De ontwerpbegroting, die voor zienswijzen aan de gemeenteraden van de deelnemers wordt voorgelegd, geeft inzicht in de hoogte en het verloop van de algemene en bestemmingsreserves alsmede het verwachte rekeningresultaat voor bestemming voor het begrotingsjaar en de drie daaropvolgende jaren. De hoogte van de algemene reserve is afgestemd op het percentage dat door het AB bij voorkeur voor een periode van 4 jaar wordt vastgesteld. We voegen aan de nota toe dat we voor het bepalen van de hoogte van een (beperkte) algemene reserve adviseren daar waar het AB dit nodig acht door de accountant van een verbonden partij een advies te laten geven waarbij we er nog steeds van uitgaan dat de weerstandscapaciteit in belangrijke mate bij de deelnemers wordt aangehouden. Wanneer de gemeenteraad zich niet kan vinden in de hoogte of het (verwachte) verloop van de algemene of een bestemmingsreserve kan de gemeenteraad hierop een zienswijze indienen. Door de (concept)zienswijze tijdig te delen met de andere deelnemers, wordt bevorderd dat ook andere gemeenteraden uw zienswijze beoordelen en wegen of ze deze kunnen ondersteunen.

Over het algemeen zal de algemene reserve worden gevoed vanuit het rekeningresultaat. Een zienswijzenprocedure over de bestemming van het rekeningresultaat kan uitsluitend worden ingesteld wanneer dit expliciet wordt opgenomen in de regeling (art. 10, lid 5 Wgr). Wij stellen echter voor daar terughoudend mee om te gaan nu naar ons oordeel er sprake is van een adequaat instrumentarium in spelregels en zienswijzen op de concept-begroting.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Wij voegen aan de nota toe dat over een besluit tot instelling of aanpassing van een algemene reserve een zienswijzenprocedure in het kader van de ontwerpbegroting van toepassing is. Dat een zienswijzenprocedure over de bestemming van het rekeningresultaat uitsluitend kan worden ingesteld wanneer dit expliciet wordt opgenomen in de regeling en dat wordt voorgesteld daar terughoudend mee om te gaan. We voegen daaraan toe dat we voor het bepalen van de hoogte van een (beperkte) algemene reserve adviseren daar waar het AB dit nodig acht door de accountant van een verbonden partij een advies te laten geven waarbij we er nog steeds van uitgaan dat de weerstandscapaciteit in belangrijke mate bij de deelnemers wordt aangehouden.

7. Breng diverse tekstuele aanpassingen aan in de Nota.

Op enkele onderdelen is de tekst niet volledig. Daarom worden diverse aanvullingen ten aanzien van de tekst gedaan (zie bijlage 1). Deze aanvullingen hebben voornamelijk betrekking op het onderdeel AVG en hoofdstuk 3. Het zijn nadere toelichtingen op de tekst maar wijzigen de inhoud niet.

Reactie: Dank voor de tekstuele suggesties.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We verwerken de tekstuele suggesties in de nota.

8. Laat Hoofdstuk 4 samenwerking buiten de Wgr of het BW vervallen Onder een verbonden partij wordt verstaan een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin een gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. De beschreven samenwerkingen in hoofdstuk 4 voldoen niet aan deze definitie en daarom moeten ze niet worden opgenomen in de Nota Verbonden Partijen. Als hieraan behoefte is kan worden voorgesteld een separate nota op te stellen waarbij nadrukkelijk wordt ingegaan op de taak- en rolverdeling tussen de raad en college voor deze vormen van samenwerking.

Reactie:

Uw zienswijze is duidelijk. Hoofdstuk 4 betreft inderdaad andere samenwerkingsvormen dan verbonden partijen. Kern van het hoofdstuk vormen de algemene uitgangspunten die óók

gelden voor verbonden partijen. Deze uitgangspunten verplaatsen we naar het inleidende hoofdstuk. Hoofdstuk 4 laten we vervallen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Hoofdstuk 4 laten we vervallen en de algemene uitgangspunten die óók gelden voor samenwerking bij verbonden partijen verplaatsen we naar de 'inleiding'.

Moerdijk

1. De nota aanscherpen op basis van het instrumentarium van de WGR

Wij waarderen de inzet die afgelopen maanden is gepleegd om tot een herijkte versie van de bestaande nota verbonden partijen te komen. Ook het feit dat er in de conceptnota aandacht is voor het gehele spectrum van samenwerkingsverbanden partijen vinden wij een goede ontwikkeling.

Na de evaluatie van de Nota Verbonden Partijen in 2021 is afgesproken de nota aan te passen na de invoering van de gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Doel van deze wetswijziging is het versterken van de positie van raden bij besluitvorming door gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast beoogt het wetsvoorstel ook de controlerende rol van de gemeenteraad te versterken. In de voorliggende Nota Verbonden Partijen worden de mogelijkheden van de wet benoemd. In de Nota Verbonden Partijen zijn echter geen concrete toepassingen van deze mogelijkheden opgenomen. De gemeenteraad roept de werkgroep daarom op om de Nota Verbonden Partijen aan te scherpen met een wijze waarop het nieuwe instrumentarium dat in de WGR wordt geboden (in het bijzonder adviesraden) in de praktijk tot meer grip op de verbonden partijen leidt.

Geef duidelijk aan wat een afspraak is, wat een toelichting daarop is en de lokale invulling van het instrumentarium. Dit geldt met name voor de risicobepaling van de verbonden partijen (categorieën), het instellen van adviesraden en regionale bijeenkomsten van de raden. Zo kan bijvoorbeeld de beschreven indeling in drie risicocategorieën op basis waarop de aandacht voor een verbonden partij wordt bepaald ook als vertrekpunt dienen voor het instellen van adviesraden kunnen dienen. Ook zouden in de Nota afspraken gemaakt kunnen worden over de wijze waarop de deelnemende gemeenten besluiten tot het instellen van een adviesraad. Dit kan bijvoorbeeld kunnen als een (gekwalficeerde) meerderheid van de deelnemende gemeenten hiertoe de wens uitspreekt.

Reactie:

Met instemming nemen wij kennis van het feit dat uw raad de inzet die afgelopen maanden is gepleegd om tot een herijkte versie van de bestaande nota verbonden partijen te komen waardeert. Ook het feit dat er in de conceptnota aandacht is voor het gehele spectrum van samenwerkingsverbanden partijen vinden wij met uw raad een goede ontwikkeling.

Het instellen van een gemeenschappelijke radenadviescommissie op basis van artikel 24a Wgr vereist unanimititeit van de deelnemende raden. Wij passen de nota op dit punt enigszins aan. Wij zullen daarin opnemen dat op grond van artikel 24 uit de Wet gemeenschappelijke regelingen elke regeling adviescommissies kan instellen waarin (ook) raadsleden zitting kunnen nemen. Deze adviescommissies zijn eenvoudig in te stellen ook als niet alle raden hier achter staan, maar een meerderheid van raden van deelnemers of het AB van de regeling zelf wel de behoefte aan een dergelijke commissie heeft. De (nieuwe) gemeenschappelijke adviescommissie uit artikel 24a Wgr komt dan alleen in beeld wanneer andere (meer laagdrempelige) opties niet werken en alle raden toch de behoefte hebben aan een gezamenlijke adviescommissie. Want de gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie kan volgens de Wgr uitsluitend worden ingesteld wanneer alle gemeenteraden daar gezamenlijk een voorstel voor indienen. Bij instelling wordt besloten over de op te dragen taken en de vergoeding.

Wij zijn er geen voorstander van om in de nota de concrete toepassingen van de nieuwe instrumenten op te nemen. De concrete toepassing van de nieuwe instrumenten dient namelijk een plaats te krijgen in de aanpassing van de verschillende gemeenschappelijke regelingen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

In de nota voegen we aan de passage over de drie risicocategorieën een passage toe dat de drie risicocategorieën voor de gemeenteraden als vertrekpunt kunnen dienen voor het instellen van een

gemeenschappelijke adviescommissie. Ook benoemen we expliciet in de nota de doelen van de wijziging van de Wgr zijnde het versterken van de positie van de gemeenteraden in gemeenschappelijke regelingen (in het bijzonder adviesraden), het bieden van aanvullend controle instrumentarium aan de raad en het verbeteren van de positie van gemeenteraden in de besluitvorming van gemeenschappelijke regelingen.

In de nota nemen we ook op dat op grond van artikel 24 uit de Wet gemeenschappelijke regelingen elke regeling adviescommissies kan instellen waarin (ook) raadsleden zitting kunnen nemen. Deze adviescommissies zijn eenvoudig in te stellen ook als niet alle raden hier achter staan, maar een meerderheid van raden van deelnemers of het AB van de regeling zelf wel de behoefte aan een dergelijke commissie heeft. De (nieuwe) gemeenschappelijke adviescommissie uit artikel 24a Wgr komt dan alleen in beeld wanneer andere (meer laagdrempelige) opties niet werken en alle raden toch de behoefte hebben aan een gezamenlijke adviescommissie. Want de gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie kan volgens de Wgr uitsluitend worden ingesteld wanneer alle gemeenteraden daar gezamenlijk een voorstel voor indienen. Bij instelling wordt besloten over de op te dragen taken en de vergoeding.

2. De nota niet als een eindproduct maar een startpunt voor verdere optimalisering zien. Maar wat ons betreft is de nota, ook na verwerking van de zienswijzen, zoals die nu is opgesteld geen document dat we pas over vier jaar gaan evalueren. De opbouw van de nota verdient nog veel aandacht. Naar onze mening kunnen diverse onderdelen beknopter en helderder worden weergegeven. Maak meer onderscheid tussen een toelichtende tekst, concrete afspraken en wat zich leent voor een mogelijke lokale invulling. Deze verdeling komt nu nog onvoldoende naar voren. Daardoor is het niet altijd duidelijk wat precies moet worden nageleefd en gecontroleerd door gemeenten en verbonden partijen wanneer gemeenteraden de nota hebben vastgesteld. Een gemis dat wij ook in de huidige nota ervaren en het daarom belangrijk vinden dat hierin verbetering komt. Wij realiseren ons dat het geheel omwerken van de Nota Verbonden Partijen naar een meer handzame versie tijd kost. Wij verwachten dit niet op korte termijn. Wat ons betreft leidt dit binnen de looptijd van de herijkte nota wel tot een tussentijdse aanpassing.

Reactie:

Dank voor de suggestie. We hebben de nota herzien en deze zo compact mogelijk gemaakt. We nemen de spelregels op in de koppen van alinea's en paragrafen voor een betere herkenbaarheid en vindbaarheid en deze komen terug in een infographic waarin de afspraken helder worden weergegeven. De gemeenteraad kan deze infographic vaststellen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We nemen de spelregels op in koppen van alinea's en paragrafen en verwijzen naar de op te stellen infographic. Verder geven we in de nota de afspraken in een kleur weer zodat deze snel gevonden en gelezen kunnen worden. Ook de toelichting en de (mogelijke lokale invulling) geven we in kleur (uiteraard een andere kleur dan de afspraken) weer.

3. De schaal van gemeenschappelijke regeling is leidend voor schaal raadsbijeenkomsten. In de conceptnota wordt aangegeven dat ten aanzien van de raadsbijeenkomsten wordt afgestemd op welke schaal deze bijeenkomsten gehouden worden. Wat ons betreft is het uitgangspunt dat we hierin de schaal van de gemeenschappelijke regeling volgen ten aanzien van de schaal waarop de afstemming plaatsvindt. Het is vervolgens een praktische uitwerking hoe we dit organiseren.

Reactie:

Wij onderschrijven uw zienswijze grotendeels. De schaal van de radenavonden wordt bij voorkeur afgestemd op de te behandelen onderwerpen en de betrokken verbonden partijen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We verduidelijken de passage over de schaal waarop de radenavonden worden georganiseerd.

4. Integrale afstemming borgen ten aanzien van bepalen maatschappelijke en financiële impact
Wij onderschrijven het uitgangspunt, zoals onder afspraak 2.1. benoemd, dat hoe meer impact een regeling heeft, hoe zwaarder het te hanteren toezichtregime is. Dat betekent dat in die situaties ook meer informatievoorziening is gewenst. In de conceptnota is aangegeven dat dit maatwerk per gemeente en per verbonden partij is. Dit onderdeel vraagt nog een verduidelijking: hoe brengen we de individuele keuzes van gemeenten hierin samen tot een integraal beeld? Of heeft het niet juist de voorkeur dit integraal aan de voorzijde al af te stemmen? Kortom, wij missen in het concept de borging van de integrale afstemming.

Reactie:

Wij onderschrijven uw standpunt deels. Met u zijn we van mening dat het wenselijk is dat elke gemeente eenzelfde toezichtregime voor een verbonden partij hanteert. Er kan echter vanwege een specifieke situatie die slechts bij één of bij enkele deelnemende gemeenten speelt, die het voor die gemeente(n) noodzakelijk maakt een ander toezichtregime te hanteren dan het toezichtregime dat met alle deelnemende gemeenteraden onderling is afgesproken.

Verwerking in Nota Verbonden Partijen:

We voegen aan de nota toe dat regionale samenwerking ook vraagt om integrale afstemming aan de voorkant tussen gemeenteraden over impact van een regeling en het daarbij behorende toezichtregime. We geven daarbij wel aan dat vanuit het perspectief van de lokale autonomie het wel een lokale afweging van de gemeenteraad zelf blijft welk toezichtregime wordt gehanteerd.

5. Zorg over de uitvoerbaarheid van alle afspraken
Het is goed dat er in de nieuwe nota voor wordt gekozen om afspraken ten aanzien van privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden op te nemen. Voor veel gemeenten is dat op dit moment nog niet vanzelfsprekend en zijn organisaties daarmee nauwelijks bekend. Wij vragen ons af over er wel voldoende oog is voor de uitvoerbaarheid van al deze nieuwe afspraken. Oftewel is het aantal afspraken die nu in het conceptdocument zijn opgenomen ten aanzien van privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden, wel wenselijk als startpunt?

Reactie:

Met instemming constateren wij met uw raad met ons van mening is dat het goed is om in de nota ook afspraken over privaatrechtelijke partijen verbonden partijen op te nemen. Naar ons oordeel zijn de afspraken uitvoerbaar. Voor bestaande privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden stellen we voor om indien nodig een overgangstermijn te hanteren. De lengte van de overgangstermijn vraagt om maatwerk per privaatrechtelijke verbonden partij.

Verwerking in Nota Verbonden Partijen:

Aan de nota voegen we toe dat voor bestaande privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden wordt voorgesteld een overgangstermijn te hanteren. De lengte van de overgangstermijn vraagt om maatwerk per privaatrechtelijke verbonden partij.

6. de financiële richtlijnen aan te vullen voor resultaatbestemming en beperking van de algemene reserve
De financiële richtlijnen bieden de mogelijkheid om een beperkte algemene reserve aan te houden om bedrijfsvoering in een lopend boekjaar te kunnen continueren. Enkele Gemeenschappelijke regelingen houden op dit moment hiervoor al een reserve aan. Vanuit

praktische overwegingen kunnen we ons dit voorstellen. Echter om een te grote algemene reservevorming te voorkomen is het voorstel om dit te beperken tot 3% van de begroting. Om verder grip te houden op de reservevorming is het voorstel de bestemming van de positieve resultaatrekening voor zienswijzen voor te leggen aan de raden. (Het voorleggen voor zienswijzen is opgenomen in de Nota Verbonden Partijen blz. 14, laatste alinea).

Reactie:

Wij onderschrijven uw zienswijze grotendeels. Het streven is erop gericht dat de financiële spelregels zowel door gemeenten uit Midden- als uit West-Brabant worden onderschreven en toegepast. Wij sluiten daarbij zo veel als mogelijk aan bij het advies dat hierover door de burgemeesters van Breda en Tilburg in overleg met enkele grote(re) verbonden partijen tot stand is gekomen. Naar ons oordeel vraagt de hoogte van een algemene reserve om maatwerk per verbonden partij. Dit is een samenspel tussen AB en gemeenteraden, rekening houdende met de regionale spelregel.

De ontwerpbegroting, die voor zienswijzen aan de gemeenteraden van de deelnemers wordt voorgelegd, geeft inzicht in de hoogte en het verloop van de algemene en bestemmingsreserves alsmede het verwachte rekeningresultaat voor bestemming voor het begrotingsjaar en de drie daaropvolgende jaren. De hoogte van de algemene reserve is afgestemd op het percentage dat door het AB bij voorkeur voor een periode van 4 jaar wordt vastgesteld. We voegen aan de nota toe dat we voor het bepalen van de hoogte van een (beperkte) algemene reserve adviseren daar waar het AB dit nodig acht door de accountant van een verbonden partij een advies te laten geven waarbij we er nog steeds van uitgaan dat de weerstandscapaciteit in belangrijke mate bij de deelnemers wordt aangehouden. Wanneer de gemeenteraad zich niet kan vinden in de hoogte of het (verwachte) verloop van de algemene of een bestemmingsreserve kan de gemeenteraad hierop een zienswijze indienen. Door de (concept)zienswijze tijdig te delen met de andere deelnemers, wordt bevorderd dat ook andere gemeenteraden uw zienswijze beoordelen en wegen of ze deze kunnen ondersteunen.

Over het algemeen zal de algemene reserve worden gevoed vanuit het rekeningresultaat. Een zienswijzenprocedure over de bestemming van het rekeningresultaat kan uitsluitend worden ingesteld wanneer dit expliciet wordt opgenomen in de regeling (art. 10, lid 5 Wgr). Wij stellen echter voor daar terughoudend mee om te gaan nu naar ons oordeel er sprake is van een adequaat instrumentarium in spelregels en zienswijzen op de concept-begroting.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Wij voegen aan de nota toe dat over een besluit tot instelling of aanpassing van een algemene reserve een zienswijzenprocedure in het kader van de ontwerp-begroting van toepassing is. Dat een zienswijzenprocedure over de bestemming van het rekeningresultaat uitsluitend kan worden ingesteld wanneer dit expliciet wordt opgenomen in de regeling en dat wordt voorgesteld daar terughoudend mee om te gaan. We voegen daaraan toe dat we voor het bepalen van de hoogte van een (beperkte) algemene reserve adviseren daar waar het AB dit nodig acht door de accountant van een verbonden partij een advies te laten geven waarbij we er nog steeds van uitgaan dat de weerstandscapaciteit in belangrijke mate bij de deelnemers wordt aangehouden.

7. Diverse tekstuele aanpassingen aanbrengen in de Nota.
Op enkele onderdelen is de tekst niet volledig. Daarom worden diverse aanvullingen ten aanzien van de tekst gedaan (zie bijlage 1). Deze aanvullingen hebben voornamelijk betrekking op het onderdeel AVG en hoofdstuk 3. Het zijn nadere toelichtingen op de tekst maar wijzigen de inhoud niet.

Reactie: Dank voor de tekstuele suggesties.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen: We verwerken de tekstuele suggesties in de nota.

8. Hoofdstuk 4 samenwerking buiten de WGR of het BW laten vervallen
Onder een verbonden partij wordt verstaan een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin gemeente Moerdijk een bestuurlijk én een financieel belang heeft. De beschreven samenwerkingen in hoofdstuk 4 voldoen niet aan deze definitie en we zijn daarom van mening dat ze niet moeten worden opgenomen in de NVP. Als hieraan behoefte is kan worden voorgesteld een separate nota op te stellen waarbij nadrukkelijk wordt ingegaan op de taak- en rolverdeling tussen de raad en college voor deze vormen van samenwerking.

Reactie:

Uw zienswijze is duidelijk. Hoofdstuk 4 betreft inderdaad andere samenwerkingsvormen dan verbonden partijen. Kern van het hoofdstuk vormen de algemene uitgangspunten die óók gelden voor verbonden partijen. Deze uitgangspunten verplaatsen we naar het inleidende hoofdstuk. Hoofdstuk 4 laten we vervallen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Hoofdstuk 4 laten we vervallen en de algemene uitgangspunten die óók gelden voor samenwerking bij verbonden partijen verplaatsen we naar de 'inleiding'.

Oosterhout

(let op: Oosterhout heeft ook een 2-tal verzoeken rechtstreeks gericht aan alle raden uit de regio. De eerste betreft een regionale klankbordfunctie, de tweede betreft een proef met een gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie ex art. 24a Wgr. Hoewel deze verzoeken formeel geen onderdeel uitmaken van de zienswijzen maar wel een directe relatie hebben tot de nota verbonden partijen en de aanpassing van de Wgr gaan we hierop onderstaand ook in)

1. Vertaal de nota naar een zo compact en zo concreet mogelijke afspraken-set en vraag de raden enkel over die afspraken een besluit te nemen.

Reactie:

Dank voor de suggestie. We hebben de nota herzien en deze zo compact mogelijk gemaakt. We nemen de spelregels op in de koppen van alinea's en paragrafen voor een betere herkenbaarheid en vindbaarheid en deze komen terug in een infographic waarin de afspraken helder worden weergegeven. De gemeenteraad kan deze infographic vaststellen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We nemen de spelregels op in koppen van alinea's en paragrafen en verwijzen naar de op te stellen infographic. Verder geven we in de nota de afspraken in een kleur weer zodat deze snel gevonden en gelezen kunnen worden. Ook de toelichting en de (mogelijke lokale invulling geven we in kleur (uiteraard een andere kleur dan de afspraken) weer.

2. De invulling van de actieve informatieplicht en het correct betrekken van de raad via bijeenkomsten of zienswijzen is en blijft een verantwoordelijkheid van het college en de verbonden partij, waarbij maatwerk per regeling en per situatie voorop staat.

Reactie:

Wij onderschrijven uiteraard deze zienswijze.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Dit leidt niet tot aanpassing van de nota.

3. Voeg aan de afspraken toe dat gemeenschappelijke regelingen openbaar (via overheid.nl) kennisgeven van hun vergaderingen en vergaderstukken.

Reactie:

Wij nemen deze toevoeging op in de nota.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Wij nemen deze toevoeging op in de nota.

4. Regel zo veel mogelijk in de reguliere P&C- en beleidscyclus en maak daarbij inhoudelijke wijzigingen expliciet.

Reactie:

Met u zijn wij van mening dat verbonden partijen zo veel mogelijk in de reguliere P&C- en beleidscyclus moeten regelen en daarbij inhoudelijke wijzigingen expliciet moeten maken. Dit zorgt voor een versterking van de positie van de gemeenteraden zoals de wetgever heeft bedoeld met de wijziging van de Wgr. Wij gaan ervanuit dat wij dit op passende wijze hebben ingevuld in de Nota Verbonden Partijen. Wij zien geen concrete wijzigingsvoorstellen in dit onderdeel van uw zienswijze waar wij op in kunnen gaan.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Dit leidt niet tot een aanpassing van de nota.

5. We zien graag dat colleges en gemeenschappelijke regelingen een regionaal overlegplatform van raadsleden gaan benutten als klankbordgroep voor de invulling van de regionale informatievoorziening; dit platform moet op districtelijke samenhang worden gebaseerd (WBO/Baronie-WBW/Markiezaat) en moet gericht zijn op procesmatige afstemming, dus zonder inhoudelijk mandaat. Inhoud blijft aan de gemeenteraden.

Reactie:

Met uw zijn we van mening dat het een goede zaak is wanneer colleges en gemeenschappelijke regelingen een regionaal overlegplatform van raadsleden gaan benutten als klankbordgroep voor de invulling van de regionale informatievoorziening. Ook zijn wij met u van mening dat de rol van het regionaal overlegplatform van raadsleden puur procesmatig is en dat het inhoudelijk mandaat bij de individuele gemeenteraden blijft liggen. Het is positief te lezen dat uw raad daaraan een actieve bijdrage wil leveren aan het regionaal overlegplatform van raadsleden. Voor wat betreft de schaal waarop de raadsledenbijeenkomsten moeten plaatsvinden onderschrijven wij uw zienswijze grotendeels. De schaal van de radenavonden wordt afgestemd op de schaal van de verbonden partijen en de te behandelen onderwerpen. Uiteraard zijn goede afspraken over de organisatie van de avonden essentieel.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We verduidelijken de passage over de schaal waarop de radenavonden worden georganiseerd. Hierbij geven we ook aan dat de rol van het regionaal overlegplatform van raadsleden puur procesmatig is en dat het inhoudelijk mandaat bij de individuele gemeenteraden blijft liggen.

6. Gemeenschappelijke regelingen en raden zijn vrij om het initiatief te nemen een gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen. Daarbij worden niet bij voorbaat:
  - i. regelingen uitgesloten;
  - ii. keuzes gemaakt uit de drie taken die deze adviescommissie volgens de Wgr kan hebben;
  - iii. een extra vergoeding aan de leden ingesteld: lidmaatschap van een gemeenschappelijke adviescommissie behoort in beginsel tot het normale raadswerk, er is bovendien al een mogelijkheid tot het vergoeden van reiskosten.

Reactie:

Wij onderschrijven uw zienswijze in deze. Wel is een kleine nuancering nodig aangezien uw raad, naar wij aannemen, verwijst naar (het (nieuwe) artikel 24a in de Wgr. Dit artikel legt de bevoegdheid tot het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie exclusief bij de gemeenteraden. Met u zijn we van mening dat bij voorbaat geen regelingen moeten worden uitgesloten van het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie. Wanneer alle raden voorstellen een gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen regelt het algemeen bestuur de bevoegdheden, de taken en werkwijze van de commissie, nadat het algemeen bestuur de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid heeft gesteld hun wensen en bedenkingen hieromtrent ter kennis van het algemeen bestuur te brengen. Een gemeenschappelijke adviescommissie kan inderdaad drie taken hebben, te weten:

- het algemeen bestuur van advies voorzien;
- de besluitvorming van de raden van de deelnemende gemeenten met betrekking tot de regeling kan voorbereiden;
- de raden van advies kan voorzien.

Wel merken wij hierbij op dat bij het maken van een keuze tussen de drie mogelijke taken ervoor gewaakt moet worden dat er geen strijdigheid ontstaat tussen de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraden enerzijds en de adviserende rol van de gemeenschappelijke adviescommissie anderzijds.

Wij nemen kennis van uw visie dat het lidmaatschap van een gemeenschappelijke adviescommissie in beginsel behoort tot het normale raadswerk en er bovendien al een mogelijkheid tot het vergoeden van reiskosten is. Voor wat betreft de keuze voor het al dan niet toekennen van een vergoeding aan de leden van een gemeenschappelijke adviescommissie moet deze in de gemeenschappelijke regeling worden gemaakt. De wetgever heeft in artikel 24a lid 6 hierover bewust een kan bepaling opgenomen.

Overigens kan ook op grond van artikel 24 uit de Wet gemeenschappelijke regelingen elke regeling adviescommissies kan instellen waarin (ook) raadsleden zitting kunnen nemen. Deze adviescommissies zijn eenvoudig in te stellen ook als niet alle raden hier achter staan, maar een meerderheid van raden van deelnemers of het AB van de regeling zelf wel de behoefte aan een dergelijke commissie heeft. De gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie kan volgens de Wgr uitsluitend worden ingesteld wanneer alle gemeenteraden daar gezamenlijk instemming aan geven. Bij instelling wordt besloten over de op te dragen taken en de vergoeding. Zo sluit het afwegingskader aan bij uw zienswijze.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We verduidelijken in de nota de passage over de gemeenschappelijke adviescommissie. In de nota nemen we ook op dat op grond van artikel 24 uit de Wet gemeenschappelijke regelingen elke regeling adviescommissies kan instellen waarin (ook) raadsleden zitting kunnen nemen. Deze adviescommissies zijn eenvoudig in te stellen ook als niet alle raden hier achter staan, maar een meerderheid van raden van deelnemers of het AB van de regeling zelf wel de behoefte aan een dergelijke commissie heeft. De (nieuwe) gemeenschappelijke adviescommissie uit artikel 24a Wgr komt dan alleen in beeld wanneer andere (meer laagdrempelige) opties niet werken en alle raden toch de behoefte hebben aan een gezamenlijke adviescommissie. Want de gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie kan volgens de Wgr uitsluitend worden ingesteld wanneer alle gemeenteraden daar gezamenlijk instemming aan geven. Bij instelling wordt besloten over de op te dragen taken en het al dan niet toekennen van een vergoeding aan de raadsleden.

7. Verzoek aan de gemeenteraden over een gemeenschappelijke adviescommissie

U geeft aan graag te willen experimenteren met een gemeenschappelijke adviescommissie, waarbij u aangeeft er voorstander van te zijn om dit te doen bij een beleidsrijke samenwerking op het schaalniveau van de WBO/Baronie en/of SRBT.

Reactie

Uw wens om te experimenteren met een gemeenschappelijke adviescommissie bij een beleidsrijke samenwerking sluit aan bij het afwegingskader dat wij als bijlage II opnamen in de concept nota verbonden partijen. Wij willen u vragen om de opgedane ervaringen daarbij goed vast te leggen opdat deze inderdaad ingezet kunnen worden bij evaluatie van deze nota en deze ervaringen waar nodig kunnen worden benut bij het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie op basis van artikel 24a Wgr bij andere gemeenschappelijke regelingen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Dit leidt niet tot een aanpassing in de nota.

8. Een zienswijze in te dienen op de regionale adviezen (bijlage 1 bij de nota) met als kernpunten:

Koppel deze bijlage los van de nota;

Faciliteer de raden door een schematisch overzicht te geven van de wettelijke bepalingen uit de Wgr waaraan raden de wijzigingen van de regelingen kunnen toetsen;
Stel eventuele adviezen over de invulling van de keuzeruimte pas op nadat raadsleden daarover in een regionale bijeenkomst met elkaar in gesprek hebben kunnen gaan;
t.a.v. de nu al opgestelde adviezen in bijlage 1 bij de nota:

- i. GR-en richten eventuele participatietrajecten in overleg met gemeenten in;
- ii. Experimenteer met een gemeenschappelijke adviescommissie, waarbij wij er voorstander van zijn om dit te doen bij een beleidsrijke samenwerking op het schaalniveau van de WBO/Baronie en/of SRBT;
- iii. Opsommingen in de regionale nota of in een regeling van onderwerpen waarop een zienswijze kan worden uitgebracht hebben geen limitatief karakter.

Reactie:

We namen in de conceptnota op dat bijlage I “buiten de scope van deze nota valt”. We voegden deze bijlage, zoals u onder b verzoekt, enkel toe om voor de gemeenteraden als hulpmiddel te dienen bij het beoordelen van de wijzigingen van de gemeenschappelijke regelingen die in het vierde kwartaal van 2023 in procedure zijn/komen. In de definitieve nota halen we bijlage 1 weg.

Met u zijn wij van mening dat GR-en eventuele participatietrajecten in overleg met de gemeenten in dienen te richten.

Wij staan positief tegenover uw wens om te experimenteren met een gemeenschappelijke adviescommissie. Met u zijn wij van mening, zoals we ook in het als bijlage II opgenomen afwegingskader aangaven, dat het nadrukkelijk de voorkeur verdient met een gemeenschappelijke adviescommissie te experimenteren bij een beleidsrijke samenwerking. De opzet van een nieuwe regeling leent zich in het bijzonder om vanaf de start te gaan werken conform de nota. Wij willen u vragen om de opgedane ervaringen daarbij goed vast te leggen opdat deze inderdaad ingezet kunnen worden bij evaluatie van deze nota en deze ervaringen waar nodig kunnen worden benut bij het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie op basis van artikel 24a Wgr bij andere gemeenschappelijke regelingen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We schrappen bijlage 1 in de nota.

9. Deze zienswijzen te delen met alle gemeenteraden in WBO/De Baronie, met daarbij het verzoek aan de raden om zich uit te spreken over een regionaal overlegplatform op het schaalniveau WBO/De Baronie.

Reactie:

Via uw griffie ontvingen de gemeenteraden dit verzoek. Zoals u zelf al eerder in uw zienswijze constateerde is het formuleren van een antwoord op deze vraag de bevoegdheid van de individuele gemeenteraden. Wij beperken ons in deze tot de zienswijzen die direct betrekking hebben op de afspraken in de Nota Verbonden Partijen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Dit leidt niet tot een aanpassing van de nota.

10. Tweemaal per jaar in een gemeentelijke brede informatieavond bijgepraat te willen worden over de actuele inhoudelijke ontwikkelingen in de samenwerkingen.

Reactie:

Wij stellen vast dat dit onderdeel van uw zienswijze betrekking heeft op het onderlinge verkeer tussen raad en college daar waar het gaat om intergemeentelijke samenwerking. Uw werkwijze sluit

overigens aan bij de mogelijke lokale invulling zoals we die beschrijven in de nota verbonden partijen. Wij beperken ons in deze tot de zienswijzen die direct betrekking hebben op de afspraken in de Nota Verbonden Partijen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Dit leidt niet tot een aanpassing van de nota.

Roosendaal

1. *De nota aanscherpen op basis van het instrumentarium van de WGR*

Na de evaluatie van de Nota Verbonden Partijen in 2021 is afgesproken de nota aan te passen na de invoering van de gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Doel van deze wetswijziging is het versterken van de positie van raden bij besluitvorming over gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast beoogt het wetsvoorstel ook de controlerende rol van de gemeenteraad te versterken. In de voorliggende NVP worden de mogelijkheden van de wet benoemd. In de NVP zijn echter geen concrete toepassingen van deze mogelijkheden opgenomen. De gemeenteraad roept de werkgroep daarom op om de NVP aan te scherpen met een wijze waarop het nieuwe instrumentarium dat in de WGR wordt geboden (in het bijzonder adviesraden) in de praktijk tot meer grip op de verbonden partijen leidt. Geef duidelijk aan wat een afspraak is, wat een toelichting daarop is en de lokale invulling van het instrumentarium. Dit geldt met name voor de risicobepaling van de verbonden partijen (categorieën), het instellen van adviesraden en regionale bijeenkomsten van de raden. Zo kan bijvoorbeeld de beschreven indeling in drie risicocategorieën op basis waarop de aandacht voor een verbonden partij wordt bepaald ook als vertrekpunt dienen voor het instellen van adviesraden. Ook zouden in de NVP afspraken gemaakt kunnen worden over de wijze waarop de deelnemende gemeenten besluiten tot het instellen van een adviesraad. Dit kan bijvoorbeeld kunnen als een (gekwalficeerde) meerderheid van de deelnemende gemeenten hiertoe de wens uitspreekt.

Reactie:

Het instellen van een gemeenschappelijke radenadviescommissie op basis van artikel 24a Wgr vereist unanimititeit van de deelnemende raden. Wij passen de nota op dit punt enigszins aan. Wij zullen daarin opnemen dat op grond van artikel 24 uit de Wet gemeenschappelijke regelingen elke regeling adviescommissies kan instellen waarin (ook) raadsleden zitting kunnen nemen. Deze adviescommissies zijn eenvoudig in te stellen ook als niet alle raden hier achter staan, maar een meerderheid van raden van deelnemers of het AB van de regeling zelf wel de behoefte aan een dergelijke commissie heeft. De (nieuwe) gemeenschappelijke adviescommissie uit artikel 24A Wgr komt dan alleen in beeld wanneer andere (meer laagdrempelige) opties niet werken en alle raden toch de behoefte hebben aan een gezamenlijke adviescommissie. Want de gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie kan volgens de Wgr uitsluitend worden ingesteld wanneer alle gemeenteraden daar gezamenlijk instemming aan geven. Bij instelling wordt besloten over de op te dragen taken en de vergoeding.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

In de nota nemen we op dat op grond van artikel 24 uit de Wet gemeenschappelijke regelingen elke regeling adviescommissies kan instellen waarin (ook) raadsleden zitting kunnen nemen. Deze adviescommissies zijn eenvoudig in te stellen ook als niet alle raden hier achter staan, maar een meerderheid van raden van deelnemers of het AB van de regeling zelf wel de behoefte aan een dergelijke commissie heeft. De (nieuwe) gemeenschappelijke adviescommissie uit artikel 24A Wgr komt dan alleen in beeld wanneer andere (meer laagdrempelige) opties niet werken en alle raden toch de behoefte hebben aan een gezamenlijke adviescommissie. Want de gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie kan volgens de Wgr uitsluitend worden ingesteld wanneer alle gemeenteraden daar gezamenlijk instemming aan geven. Bij instelling wordt besloten over de op te dragen taken en de vergoeding. In de nota voegen we aan de passage over de drie risicocategorieën een passage toe dat de drie risicocategorieën voor de gemeenteraden als vertrekpunt kunnen dienen voor het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie. Ook benoemen we expliciet in de nota de doelen van de wijziging van de Wgr zijnde het versterken van de positie van de gemeenteraden in gemeenschappelijke regelingen (in het bijzonder adviesraden), het bieden van aanvullend controle instrumentarium aan de raad en het verbeteren van de positie van gemeenteraden in de besluitvorming van gemeenschappelijke regelingen.

2. *De nota niet als een eindproduct maar een startpunt voor verdere optimalisering zien*

Wij waarderen de inzet die afgelopen maanden is gepleegd om tot een herijkte versie van de bestaande Nota Verbonden Partijen te komen. Ook het feit dat er in de conceptnota aandacht is voor het gehele spectrum van samenwerkingsverbanden partijen vinden wij een goede ontwikkeling.

Maar wat ons betreft is de NVP zoals die nu is opgesteld geen document dat we pas over vier jaar gaan evalueren. De opbouw van de NVP verdient nog veel aandacht. Naar onze mening kunnen diverse onderdelen beknopter en helderder worden weergegeven. Maak meer onderscheid tussen een toelichtende tekst, concrete afspraken en wat zich leent voor een mogelijke lokale invulling. Deze verdeling komt nu nog onvoldoende naar voren. Daardoor is het niet altijd duidelijk wat precies moet worden nageleefd en gecontroleerd door gemeenten en verbonden partijen wanneer gemeenteraden de NVP hebben vastgesteld. Een gemis dat wij ook in de huidige nota ervaren en het daarom belangrijk vinden dat hierin verbetering komt. Wat ons betreft leidt dit binnen de looptijd van de herijkte NVP al tot een tussentijdse aanpassing.

Reactie:

Dank voor de suggestie. We hebben de nota herzien en deze zo compact mogelijk gemaakt. We nemen de spelregels op in de koppen van alinea's en paragrafen voor een betere herkenbaarheid en vindbaarheid en deze komen terug in een infographic waarin de afspraken helder worden weergegeven. De gemeenteraad kan deze infographic vaststellen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We nemen de spelregels op in koppen van alinea's en paragrafen en verwijzen naar de op te stellen infographic. Verder geven we in de nota de afspraken in een kleur weer zodat deze snel gevonden en gelezen kunnen worden. Ook de toelichting en de (mogelijke lokale invulling geven we in kleur (uiteraard een andere kleur dan de afspraken) weer.

3. *De schaal van de gemeenschappelijke regeling is leidend voor de schaal van raadsbijeenkomsten*

In de conceptnota wordt aangegeven dat ten aanzien van de raadsbijeenkomsten wordt afgestemd op welke schaal deze bijeenkomsten gehouden worden. Wat ons betreft is het uitgangspunt dat we hierin de schaal van de gemeenschappelijke regeling volgen. Het is vervolgens een praktische uitwerking hoe we dit organiseren.

Reactie:

Wij onderschrijven uw zienswijze grotendeels. De schaal van de radenavonden wordt bij voorkeur afgestemd op de te behandelen onderwerpen en de betrokken verbonden partijen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We verduidelijken de passage over de schaal waarop de radenavonden worden georganiseerd.

4. *Integrale afstemming borgen ten aanzien van het bepalen van de maatschappelijke en financiële impact*

Wij onderschrijven het uitgangspunt, zoals onder afspraak 2.1. benoemd, dat hoe meer impact een regeling heeft, hoe zwaarder het te hanteren toezichtregime is. Dat betekent dat in die situaties ook meer informatievoorziening is gewenst. In de conceptnota is aangegeven dat dit maatwerk per gemeente en per verbonden partij is. Dit onderdeel vraagt nog een verduidelijking: hoe brengen we de individuele keuzes van gemeenten hierin samen tot een integraal beeld? Of heeft het niet juist de voorkeur dit integraal aan de voorzijde al af te stemmen? Kortom, wij missen in het concept de borging van de integrale afstemming.

Reactie:

Wij onderschrijven uw standpunt deels. Met u zijn we van mening dat het wenselijk is dat elke gemeente eenzelfde toezichtregime voor een verbonden partij hanteert. Er kan echter vanwege een specifieke situatie die slechts bij één of bij enkele deelnemende gemeenten speelt, die het voor die gemeente(n) noodzakelijk maakt een ander toezichtregime te hanteren dan het toezichtregime dat met alle deelnemende gemeenteraden onderling is afgesproken.

Verwerking in Nota Verbonden Partijen:

We voegen aan de nota toe dat regionale samenwerking ook vraagt om integrale afstemming aan de voorkant tussen gemeenteraden over impact van een regeling en het daarbij behorende toezichtregime. We geven daarbij wel aan dat vanuit het perspectief van de lokale autonomie het wel een lokale afweging van de gemeenteraad zelf blijft welk toezichtregime wordt gehanteerd.

5. De financiële richtlijnen aan te vullen voor resultaatbestemming en beperking van de algemene reserve

De financiële richtlijnen bieden de mogelijkheid om een beperkte algemene reserve aan te houden om bedrijfsvoering in een lopend boekjaar te kunnen continueren. Enkele Gemeenschappelijke regelingen houden op dit moment hiervoor al een reserve aan. Vanuit praktische overwegingen kunnen we ons dit voorstellen. Echter om een te grote algemene reservevorming te voorkomen is het voorstel om dit te beperken tot 3% van de begroting (begrote lasten). Om verder grip te houden op de reservevorming is het voorstel de bestemming van de positieve resultaatrekening voor zienswijzen voor te leggen aan de raden. (Het voorleggen voor zienswijzen is opgenomen in de Nota Verbonden Partijen blz. 14, laatste alinea).

Reactie:

Wij onderschrijven uw zienswijze grotendeels. Het streven is erop gericht dat de financiële spelregels zowel door gemeenten uit Midden- als uit West-Brabant worden onderschreven en toegepast. Wij sluiten daarbij zo veel als mogelijk aan bij het advies dat hierover door de burgemeesters van Breda en Tilburg in overleg met enkele grote(re) verbonden partijen tot stand is gekomen. Naar ons oordeel vraagt de hoogte van een algemene reserve om maatwerk per verbonden partij. Dit is een samenspel tussen AB en gemeenteraden, rekening houdende met de regionale spelregel.

De ontwerpbegroting, die voor zienswijzen aan de gemeenteraden van de deelnemers wordt voorgelegd, geeft inzicht in de hoogte en het verloop van de algemene en bestemmingsreserves alsmede het verwachte rekeningresultaat voor bestemming voor het begrotingsjaar en de drie daaropvolgende jaren. De hoogte van de algemene reserve is afgestemd op het percentage dat door het AB bij voorkeur voor een periode van 4 jaar wordt vastgesteld. We voegen aan de nota toe dat we voor het bepalen van de hoogte van een (beperkte) algemene reserve adviseren daar waar het AB dit nodig acht door de accountant van een verbonden partij een advies te laten geven waarbij we er nog steeds van uitgaan dat de weerstandscapaciteit in belangrijke mate bij de deelnemers wordt aangehouden. Wanneer de gemeenteraad zich niet kan vinden in de hoogte of het (verwachte) verloop van de algemene of een bestemmingsreserve kan de gemeenteraad hierop een zienswijze indienen. Door de (concept)zienswijze tijdig te delen met de andere deelnemers, wordt bevorderd dat ook andere gemeenteraden uw zienswijze beoordelen en wegen of ze deze kunnen ondersteunen.

Over het algemeen zal de algemene reserve worden gevoed vanuit het rekeningresultaat. Een zienswijzenprocedure over de bestemming van het rekeningresultaat kan uitsluitend worden ingesteld wanneer dit expliciet wordt opgenomen in de regeling (art. 10, lid 5 Wgr). Wij stellen echter voor daar terughoudend mee om te gaan nu naar ons oordeel er sprake is van een adequaat instrumentarium in spelregels en zienswijzen op de concept-begroting.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Wij voegen aan de nota toe dat over een besluit tot instelling of aanpassing van een algemene reserve een zienswijzeprocedure in het kader van de ontwerpbegroting van toepassing is. Dat een zienswijzeprocedure over de bestemming van het rekeningresultaat uitsluitend kan worden ingesteld wanneer dit expliciet wordt opgenomen in de regeling en dat wordt voorgesteld daar terughoudend mee om te gaan. We voegen daaraan toe dat we voor het bepalen van de hoogte van een (beperkte) algemene reserve adviseren daar waar het AB dit nodig acht door de accountant van een verbonden partij een advies te laten geven waarbij we er nog steeds van uitgaan dat de weerstandscapaciteit in belangrijke mate bij de deelnemers wordt aangehouden.

6. Diverse tekstuele aanpassingen aanbrengen in de NVP

Op enkele onderdelen is de tekst niet volledig. Daarom worden diverse aanvullingen ten aanzien van de tekst gedaan (zie bijlage 1). Deze aanvullingen hebben voornamelijk betrekking op het onderdeel Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en hoofdstuk 3. Het zijn nadere toelichtingen op de tekst maar wijzigen de inhoud niet.

Reactie: Dank voor de tekstuele suggesties.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We verwerken de tekstuele suggesties in de nota.

7. Hoofdstuk 4 Samenwerking buiten de WGR of het BW laten vervallen

Onder een verbonden partij wordt verstaan een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin gemeente Roosendaal een bestuurlijk én een financieel belang heeft. De beschreven samenwerkingen in hoofdstuk 4 voldoen niet aan deze definitie en we zijn daarom van mening dat ze niet moeten worden opgenomen in de NVP. Als hieraan behoefte is kan worden voorgesteld een separate nota op te stellen waarbij nadrukkelijk wordt ingegaan op de taak- en rolverdeling tussen de raad en college voor deze vormen van samenwerking.

Reactie:

Uw zienswijze is duidelijk. Hoofdstuk 4 betreft inderdaad andere samenwerkingsvormen dan verbonden partijen. Kern van het hoofdstuk vormen de algemene uitgangspunten die óók gelden voor verbonden partijen. Deze uitgangspunten verplaatsen we naar het inleidende hoofdstuk. Hoofdstuk 4 laten we vervallen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Hoofdstuk 4 laten we vervallen en de algemene uitgangspunten die óók gelden voor samenwerking bij verbonden partijen verplaatsen we naar de 'inleiding'.

8. Aandacht voor raadsrapporteurs/-ambassadeurs/-adoptanten

Overwegende dat de aanleiding bij het actualiseren van de Nota Verbonden Partijen is gelegen in het belang om gemeenteraden in staat te stellen hun rol bij beleidsontwikkeling, kaderstelling en controle van verbonden partijen uit te voeren en wetende dat niet alleen in Roosendaal, maar ook in andere deelnemende gemeenten in de gemeenteraden wordt gewerkt met rapporteurs, ambassadeurs of adoptanten teneinde een meer rechtstreekse relatie tussen een verbonden partij en gemeenteraden te realiseren. Daarom wordt voorgesteld om hier nadrukkelijk aandacht voor te hebben in de geactualiseerde Nota Verbonden Partijen, door in de geactualiseerde nota op te nemen, dat de gemeenschappelijke regelingen open staan voor deze raads werkgroepen en dat zij desgevraagd van inlichtingen worden voorzien.

Reactie: Wij onderschrijven uw zienswijze en zullen dit als uitgangspunt opnemen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We nemen in de nota op dat het AB en DB van de gemeenschappelijke regeling oog dient te hebben voor de positie die de raadsrapporteur/-ambassadeur/adoptant heeft als vooruitgeschoven post van de gemeenteraad. Het desgevraagd van inlichtingen van de raadsrapporteur/-ambassadeur/adoptant maakt hiervan uiteraard onderdeel uit.

Rucphen

1. *De nota aanscherpen op basis van het instrumentarium van de Wgr*

Wij waarderen de inzet die afgelopen maanden is gepleegd om tot een herijkte versie van de bestaande nota verbonden partijen te komen. Ook het feit dat er in de conceptnota aandacht is voor het gehele spectrum van samenwerkingsverbanden partijen vinden wij een goede ontwikkeling.

Na de evaluatie van de Nota Verbonden Partijen in 2021 is afgesproken de nota aan te passen na de invoering van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen. Doel van deze wetwijziging is het versterken van de positie van raden bij besluitvorming door gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast beoogt het wetsvoorstel ook de controlerende rol van de gemeenteraad te versterken. In de voorliggende Nota Verbonden Partijen worden de mogelijkheden van de wet benoemd. In de Nota Verbonden Partijen zijn echter geen concrete toepassingen van deze mogelijkheden opgenomen. De gemeenteraad roept de werkgroep daarom op om de Nota Verbonden Partijen aan te scherpen met een wijze waarop het nieuwe instrumentarium dat in de Wgr wordt geboden (in het bijzonder adviesraden) in de praktijk tot meer grip op de verbonden partijen leidt.

Zo kan bijvoorbeeld de beschreven indeling in drie risicocategorieën op basis waarop de aandacht voor een verbonden partij wordt bepaald ook als vertrekpunt dienen voor het instellen van adviesraden kunnen dienen. Ook zouden in de Nota afspraken gemaakt kunnen worden over de wijze waarop de deelnemende gemeenten besluiten tot het instellen van een adviesraad. Dit kan bijvoorbeeld kunnen als een (gekwaliceerde) meerderheid van de deelnemende gemeenten hiertoe de wens uitspreekt.

Reactie:

Het instellen van een gemeenschappelijke radenadviescommissie op basis van artikel 24a Wgr vereist unanimititeit van de deelnemende raden. Wij passen de nota op dit punt enigszins aan. Wij zullen daarin opnemen dat op grond van artikel 24 uit de Wet gemeenschappelijke regelingen elke regeling adviescommissies kan instellen waarin (ook) raadsleden zitting kunnen nemen. Deze adviescommissies zijn eenvoudig in te stellen ook als niet alle raden hier achter staan, maar een meerderheid van raden van deelnemers of het AB van de regeling zelf wel de behoefte aan een dergelijke commissie heeft. De (nieuwe) gemeenschappelijke adviescommissie uit artikel 24A Wgr komt dan alleen in beeld wanneer andere (meer laagdrempelige) opties niet werken en alle raden toch de behoefte hebben aan een gezamenlijke adviescommissie. Want de gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie kan volgens de Wgr uitsluitend worden ingesteld wanneer alle gemeenteraden daar gezamenlijk instemming aan geven. Bij instelling wordt besloten over de op te dragen taken en de vergoeding.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

In de nota nemen we op dat op grond van artikel 24 uit de Wet gemeenschappelijke regelingen elke regeling adviescommissies kan instellen waarin (ook) raadsleden zitting kunnen nemen. Deze adviescommissies zijn eenvoudig in te stellen ook als niet alle raden hier achter staan, maar een meerderheid van raden van deelnemers of het AB van de regeling zelf wel de behoefte aan een dergelijke commissie heeft. De (nieuwe) gemeenschappelijke adviescommissie uit artikel 24A Wgr komt dan alleen in beeld wanneer andere (meer laagdrempelige) opties niet werken en alle raden toch de behoefte hebben aan een gezamenlijke adviescommissie. Want de gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie kan volgens de Wgr uitsluitend worden ingesteld wanneer alle gemeenteraden daar gezamenlijk instemming aan geven. Bij instelling wordt besloten over de op te dragen taken en de vergoeding. In de nota voegen we aan de passage over de drie risicocategorieën een passage toe dat de drie risicocategorieën voor de gemeenteraden als vertrekpunt kunnen dienen voor het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie. Ook benoemen we expliciet in de

nota de doelen van de wijziging van de Wgr zijnde het versterken van de positie van de gemeenteraden in gemeenschappelijke regelingen (in het bijzonder adviesraden), het bieden van aanvullend controle instrumentarium aan de raad en het verbeteren van de positie van gemeenteraden in de besluitvorming van gemeenschappelijke regelingen.

2. De nota niet als een eindproduct maar een startpunt voor verdere optimalisering zien
Wat ons betreft is de nota, ook na verwerking van de zienswijzen, zoals die nu is opgesteld geen document dat we pas over vier jaar gaan evalueren. De opbouw van de nota verdient nog veel aandacht. Naar onze mening kunnen diverse onderdelen beknopter en helderder worden weergegeven.
Geef duidelijk aan wat een afspraak is, wat een toelichting daarop is en de lokale invulling van het instrumentarium. Deze verdeling komt nu nog onvoldoende naar voren. Daardoor is het niet altijd duidelijk wat precies moet worden nageleefd en gecontroleerd door gemeenten en verbonden partijen wanneer gemeenteraden de nota hebben vastgesteld. Dit geldt met name voor de risicobepaling van de verbonden partijen (categorieën), het instellen van adviesraden en regionale bijeenkomsten van de raden.
Het niet altijd duidelijke onderscheid tussen een toelichtende tekst, concrete afspraken en wat zich leent voor een mogelijke lokale invulling, is een gemis dat wij ook in de huidige nota ervaren en daarom vinden wij het daarom belangrijk dat hierin verbetering komt. Wij realiseren ons dat het geheel omwerken van de Nota Verbonden Partijen naar een meer handzame versie tijd kost. Wij verwachten dit niet op korte termijn. Wat ons betreft leidt dit binnen de looptijd van de herijkte nota wel tot een tussentijdse aanpassing.

Reactie:

Dank voor de suggestie. We hebben de nota herzien en deze zo compact mogelijk gemaakt. We nemen de spelregels op in de koppen van alinea's en paragrafen voor een betere herkenbaarheid en vindbaarheid en deze komen terug in een infographic waarin de afspraken helder worden weergegeven. De gemeenteraad kan deze infographic vaststellen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We nemen de spelregels op in koppen van alinea's en paragrafen en verwijzen naar de op te stellen infographic. Verder geven we in de nota de afspraken in een kleur weer zodat deze snel gevonden en gelezen kunnen worden. Ook de toelichting en de (mogelijke lokale invulling) geven we in kleur (uiteraard een andere kleur dan de afspraken) weer.

3. De schaal van gemeenschappelijke regeling is leidend voor schaal raadsbijeenkomsten
In de conceptnota wordt aangegeven dat ten aanzien van de raadsbijeenkomsten wordt afgestemd op welke schaal deze bijeenkomsten gehouden worden. Wat ons betreft is het uitgangspunt dat we hierin de schaal van de gemeenschappelijke regeling volgen ten aanzien van de schaal waarop de afstemming plaatsvindt. Het is vervolgens een praktische uitwerking hoe we dit organiseren.

Reactie:

Wij onderschrijven uw zienswijze grotendeels. De schaal van de radenavonden wordt bij voorkeur afgestemd op de te behandelen onderwerpen en de betrokken verbonden partijen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We verduidelijken de passage over de schaal waarop de radenavonden worden georganiseerd.

4. Integrale afstemming borgen ten aanzien van bepalen maatschappelijke en financiële impact.
Wij onderschrijven het uitgangspunt, zoals onder afspraak 2.1. benoemd, dat hoe meer impact een regeling heeft, hoe zwaarder het te hanteren toezichtregime is. Dat betekent dat

in die situaties ook meer informatievoorziening is gewenst. In de conceptnota is aangegeven dat dit maatwerk per gemeente en per verbonden partij is. Dit onderdeel vraagt nog een verduidelijking: hoe brengen we de individuele keuzes van gemeenten hierin samen tot een integraal beeld? Of heeft het niet juist de voorkeur dit integraal aan de voorzijde al af te stemmen? Kortom, wij missen in het concept de borging van de integrale afstemming.

Reactie:

Wij onderschrijven uw standpunt deels. Met u zijn we van mening dat het wenselijk is dat elke gemeente eenzelfde toezichtregime voor een verbonden partij hanteert. Er kan echter vanwege een specifieke situatie die slechts bij één of bij enkele deelnemende gemeenten speelt, die het voor die gemeente(n) noodzakelijk maakt een ander toezichtregime te hanteren dan het toezichtregime dat met alle deelnemende gemeenteraden onderling is afgesproken.

Verwerking in Nota Verbonden Partijen:

We voegen aan de nota toe dat regionale samenwerking ook vraagt om integrale afstemming aan de voorkant tussen gemeenteraden over impact van een regeling en het daarbij behorende toezichtregime. We geven daarbij wel aan dat vanuit het perspectief van de lokale autonomie het wel een lokale afweging van de gemeenteraad zelf blijft welk toezichtregime wordt gehanteerd.

5. Zorg over de uitvoerbaarheid van alle afspraken

Het is goed dat er in de nieuwe nota voor wordt gekozen om afspraken ten aanzien van privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden op te nemen. Voor veel gemeenten is dat op dit moment nog niet vanzelfsprekend en zijn organisaties daarmee nauwelijks bekend. Wij vragen ons af over er wel voldoende oog is voor de uitvoerbaarheid van al deze nieuwe afspraken. Oftewel is het aantal afspraken die nu in het conceptdocument zijn opgenomen ten aanzien van privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden, wel wenselijk als startpunt?

Reactie:

Met instemming constateren wij met uw raad met ons van mening is dat het goed is om in de nota ook afspraken over privaatrechtelijke partijen verbonden partijen op te nemen. Naar ons oordeel zijn de afspraken uitvoerbaar. Voor bestaande privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden stellen we voor om indien nodig een overgangstermijn te hanteren. De lengte van de overgangstermijn vraagt om maatwerk per privaatrechtelijke verbonden partij.

Verwerking in Nota Verbonden Partijen:

Aan de nota voegen we toe dat voor bestaande privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden wordt voorgesteld een overgangstermijn te hanteren. De lengte van de overgangstermijn vraagt om maatwerk per privaatrechtelijke verbonden partij.

6. De financiële richtlijnen aan te vullen voor resultaatbestemming en beperking van de algemene reserve

De financiële richtlijnen bieden de mogelijkheid om een beperkte algemene reserve aan te houden om bedrijfsvoering in een lopend boekjaar te kunnen continueren. Enkele gemeenschappelijke regelingen houden op dit moment hiervoor al een reserve aan. Vanuit praktische overwegingen kunnen we ons dit voorstellen. Echter om een te grote algemene reservevorming te voorkomen is het voorstel om dit te beperken tot 3% van de begroting. Om verder grip te houden op de reservevorming is het voorstel de bestemming van de positieve resultaatrekening voor zienswijzen voor te leggen aan de raden. (Het voorleggen voor zienswijzen is opgenomen in de Nota Verbonden Partijen blz. 14, laatste alinea.)

Reactie:

Wij onderschrijven uw zienswijze grotendeels. Het streven is erop gericht dat de financiële spelregels zowel door gemeenten uit Midden- als uit West-Brabant worden onderschreven en toegepast. Wij sluiten daarbij zo veel als mogelijk aan bij het advies dat hierover door de burgemeesters van Breda en Tilburg in overleg met enkele grote(re) verbonden partijen tot stand is gekomen. Naar ons oordeel vraagt de hoogte van een algemene reserve om maatwerk per verbonden partij. Dit is een samenspel tussen AB en gemeenteraden, rekening houdende met de regionale spelregel.

De ontwerpbegroting, die voor zienswijzen aan de gemeenteraden van de deelnemers wordt voorgelegd, geeft inzicht in de hoogte en het verloop van de algemene en bestemmingsreserves alsmede het verwachte rekeningresultaat voor bestemming voor het begrotingsjaar en de drie daaropvolgende jaren. De hoogte van de algemene reserve is afgestemd op het percentage dat door het AB bij voorkeur voor een periode van 4 jaar wordt vastgesteld. We voegen aan de nota toe dat we voor het bepalen van de hoogte van een (beperkte) algemene reserve adviseren daar waar het AB dit nodig acht door de accountant van een verbonden partij een advies te laten geven waarbij we er nog steeds van uitgaan dat de weerstandscapaciteit in belangrijke mate bij de deelnemers wordt aangehouden. Wanneer de gemeenteraad zich niet kan vinden in de hoogte of het (verwachte) verloop van de algemene of een bestemmingsreserve kan de gemeenteraad hierop een zienswijze indienen. Door de (concept)zienswijze tijdig te delen met de andere deelnemers, wordt bevorderd dat ook andere gemeenteraden uw zienswijze beoordelen en wegen of ze deze kunnen ondersteunen.

Over het algemeen zal de algemene reserve worden gevoed vanuit het rekeningresultaat. Een zienswijzenprocedure over de bestemming van het rekeningresultaat kan uitsluitend worden ingesteld wanneer dit expliciet wordt opgenomen in de regeling (art. 10, lid 5 Wgr). Wij stellen echter voor daar terughoudend mee om te gaan nu naar ons oordeel er sprake is van een adequaat instrumentarium in spelregels en zienswijzen op de concept-begroting.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Wij voegen aan de nota toe dat over een besluit tot instelling of aanpassing van een algemene reserve een zienswijzenprocedure in het kader van de ontwerpbegroting van toepassing is. Dat een zienswijzenprocedure over de bestemming van het rekeningresultaat uitsluitend kan worden ingesteld wanneer dit expliciet wordt opgenomen in de regeling en dat wordt voorgesteld daar terughoudend mee om te gaan. We voegen daaraan toe dat we voor het bepalen van de hoogte van een (beperkte) algemene reserve adviseren daar waar het AB dit nodig acht door de accountant van een verbonden partij een advies te laten geven waarbij we er nog steeds van uitgaan dat de weerstandscapaciteit in belangrijke mate bij de deelnemers wordt aangehouden.

7. Diverse tekstuele aanpassingen aanbrengen in de Nota.

Op enkele onderdelen is de tekst niet volledig. Daarom worden diverse aanvullingen ten aanzien van de tekst gedaan (zie bijlage 1). Deze aanvullingen hebben voornamelijk betrekking op het onderdeel AVG en hoofdstuk 3. Het zijn nadere toelichtingen op de tekst maar wijzigen de inhoud niet.

Reactie: Dank voor de tekstuele suggesties.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We verwerken de tekstuele suggesties in de nota.

8. Hoofdstuk 4 samenwerking buiten de Wgr of het BW laten vervallen

Onder een verbonden partij wordt verstaan een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. De beschreven samenwerkingen in hoofdstuk 4 voldoen niet aan deze definitie en we zijn

daarom van mening dat ze niet moeten worden opgenomen in de Nota Verbonden Partijen. Als hieraan behoefte is kan worden voorgesteld een separate nota op te stellen waarbij nadrukkelijk wordt ingegaan op de taak- en rolverdeling tussen de raad en college voor deze vormen van samenwerking.

Reactie:

Uw zienswijze is duidelijk. Hoofdstuk 4 betreft inderdaad andere samenwerkingsvormen dan verbonden partijen. Kern van het hoofdstuk vormen de algemene uitgangspunten die óók gelden voor verbonden partijen. Deze uitgangspunten verplaatsen we naar het inleidende hoofdstuk. Hoofdstuk 4 laten we vervallen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Hoofdstuk 4 laten we vervallen en de algemene uitgangspunten die óók gelden voor samenwerking bij verbonden partijen verplaatsen we naar de 'inleiding'.

Steenbergen

1. We zouden graag de evaluatie willen herhalen om de nota praktisch en niet al te formeel te houden. Dat vormt ook meteen in de kern onze zienswijze. De vorige nota was een mooi handzaam document met relevante en implementeerbare spelregels voor gemeente én raad. Ook voor nieuwe raadsleden, ambtenaren en bestuurders die betrokken worden bij een gemeenschappelijke regeling biedt deze nota een mooi sturingskader aan. Een nota moet, naar geest van de gemeenschappelijke regeling, simpel en doeltreffend zijn. Graag zien we dan ook een redactieslag die de nota meer in de vorm brengt van de vorige versie. Dit helpt raadsleden, collegeleden, ambtenaren én de gemeenschappelijke regeling.

Reactie:

Dank voor de suggestie. We hebben de nota herzien en deze zo compact mogelijk gemaakt. We nemen de spelregels op in de koppen van alinea's en paragrafen voor een betere herkenbaarheid en vindbaarheid en deze komen terug in een infographic waarin de afspraken helder worden weergegeven. De gemeenteraad kan deze infographic vaststellen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We nemen de spelregels op in koppen van alinea's en paragrafen en verwijzen naar de op te stellen infographic. Verder geven we in de nota de afspraken in een kleur weer zodat deze snel gevonden en gelezen kunnen worden.

2. We zien dat de gemeenschappelijke regelingen hard werken aan het updaten van hun regelingen. Het is dan wellicht verstandig om de nota nog tegen het licht te houden van de laatste wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling. Ook om uniformiteit te bewaken in regels. Daarmee voorkomen we dat gemeenschappelijke regelingen en de nota verschillende spelregels gaan handhaven. Waar mogelijke knelpunten zijn moeten we kijken of uniformiteit of maatwerk een oplossing is. >Naast de vorm is het van belang om de nota aan te scherpen in het kader van de spelregels. We merken in de teksten, bijvoorbeeld op pagina 10, dat er gesproken wordt over een te kiezen invulling per gemeenten. Het is goed dat de nota handreiking doet per gemeente, maar wellicht kan de nadruk ook meer liggen op welke spelregel je uniform wil vastleggen voor alle gemeenten. Verdere context en bijlages kunnen dan apart wordt gezet.

Reactie:

Dank voor uw zienswijze. Wij zien dat inderdaad de processen van enerzijds het opstellen van deze nota en anderzijds het aanpassen van de gemeenschappelijke regelingen gezamenlijk oplopen. Uiteraard houden wij oog voor de informatie welke komt uit het proces van het aanpassen van de gemeenschappelijke regelingen en anticiperen we daar waar nodig en mogelijk met deze nota op. Over de eventuele consequenties die dit heeft op het proces van opstellen van de Nota Verbonden Partijen houden wij u geïnformeerd. Daar waar u suggesties doet ten aanzien van het aanscherpen van de nota, verwijzen we naar onze reactie op uw zienswijze hierboven.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Voor wat betreft de aanscherping van de nota verwijzen we naar de reactie op uw vorige zienswijze. Voorts zullen we aan de hand van de uitkomsten van het proces van aanpassing van alle gemeenschappelijke regelingen bezien of de uitkomsten van dat proces nog aanleiding geven tot aanpassing van de nota. Dat kunnen we nu nog niet concreet maken.

3. Gemeenschappelijke regelingen zijn veruit onze belangrijkste verbonden partijen, met grote taken in het kader van veiligheid, gezondheidszorg en andere belangrijke taken. Daar nemen we als verlengd lokaal bestuur deel aan, op afstand maar toch betrokken en in onze juiste

rollen als raad en gemeente. We hebben wel twijfels over de inclusie van privaatrechtelijke verbonden partijen. Het aandelenbelang is zo klein dat wij twijfelen of extra regels wel het doel gaan heiligen van meer sturing. Wij zien intern dat de normale dagdagelijkse sturing van deze partijen goed en voldoende is.

Reactie:

Eén van de punten die in de evaluatie van de vorige nota naar voren kwam was dat de nota verbonden partijen alleen ging over de publiekrechtelijke verbonden partijen, terwijl er ook privaatrechtelijke verbonden partijen zijn zoals u terecht aangeeft. Wij constateren dat een groot aantal gemeenteraden het goed vindt dat in de nota ook afspraken over privaatrechtelijke partijen zijn opgenomen. Naar ons oordeel zijn de afspraken uitvoerbaar, al leiden de zienswijzen wel tot een vorm van een overgangstermijn (ingroeimodel).

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Dit leidt niet tot aanpassing van de nota.

4. Hetzelfde geldt eigenlijk ook voor de samenwerkingen zonder formele juridische status. Deze samenwerkingen hebben ieder een eigen karakter. Daarnaast worden sommige samenwerkingen ook aangewezen (bijvoorbeeld de Stedelijke Regio's) met soms wisselende plannings. Dat maakt het maken van echte uniforme regels lastig. Juist daar kijken we ook met zorgvuldigheid en oplettendheid naar hoe we de raden betrekken. Zo hebben we bijvoorbeeld in de stedelijke regio, met succes, gepleit voor 2 zienswijzen op de Regionale Investeringsagenda. Dergelijke maatwerkoplossingen passen beter in dergelijke samenwerkingen.

Reactie:

Uw zienswijze is duidelijk. Hoofdstuk 4 betreft inderdaad andere samenwerkingsvormen dan verbonden partijen. Kern van het hoofdstuk vormen de algemene uitgangspunten die óók gelden voor verbonden partijen. Deze uitgangspunten verplaatsen we naar het inleidende hoofdstuk. Hoofdstuk 4 laten we vervallen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Hoofdstuk 4 laten we vervallen en de algemene uitgangspunten die óók gelden voor samenwerking bij verbonden partijen verplaatsen we naar de 'inleiding'.

5. Een ander aandachtspunt in de positie van de RWB. Advies is dan ook om te stellen dat we een raadsadviescommissie voor de RWB niet uitsluiten, aangezien dit onder de jurisdictie valt van de raad. Tegelijk is het advies om de RWB nadrukkelijk te betrekken bij de raadsbijeenkomsten die ze zelf ook willen organiseren. Dit komt dan ook ten goede aan de behapbaarheid van de verschillende bijeenkomsten.

Reactie:

Wij onderschrijven uw zienswijze. De gemeenteraden gezamenlijk gaan inderdaad over het al dan niet instellen van een gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie en dat geldt dus ook voor de RWB. Overigens adviseren we de gemeenteraden wel om bij het doen van voorstellen voor het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie gebruik te maken van het afwegingskader dat we als bijlage II opnamen in de conceptnota verbonden partijen. De schaal van de radenavonden wordt afgestemd op de schaal van de verbonden partijen en de te behandelen onderwerpen. Uiteraard zijn goede afspraken over de organisatie van de avonden essentieel. Met de RWB stemmen we af hoe we de RWB kunnen betrekken bij het organiseren van de radenbijeenkomsten.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We verduidelijken de passage over de schaal waarop de radenavonden worden georganiseerd. Ook verduidelijken we de passage over de gemeenschappelijke adviescommissies in de zin dat het aan de gemeenteraden gezamenlijk is om voorstellen te doen voor het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie bij elk van de gemeenschappelijke regelingen.

6. Goed dat privacy, rechtmatigheid en de WOO de aandacht verdienen in de nota. We zouden nog wel graag zien dat de kaderstelling nog wat helderder wordt gemaakt. Gaan we bijvoorbeeld de normering in de AVG meenemen als stelregel of als beleidsmatige richtlijn? De voorgesteld zienswijze roept dus vooral op om zaken helder en eenduidig te houden. Daarnaast vraagt het betrekken van de raden altijd een actieve houding van ons als gemeente. Een nota moet daarbij ondersteunend zijn aan dit aspect.

Reactie:

Diverse gemeenten hebben tekstuele suggesties gedaan hierover. Deze ziet u in de twee bijlagen bij deze nota van zienswijzen. U vraagt ons daarnaast om ook om meer helderheid ten aanzien van de kaderstelling. Bij herziening van de nota zullen we daar zeker ook aandacht voor hebben.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Bij herziening van de nota besteden we extra aandacht aan heldere kaderstelling.

Woensdrecht

De gemeenteraad van Woensdrecht overweegt dat

- de nota zowel regionaal als voor de individuele raden praktische en niet al te formele handvatten biedt de dialoog aan te gaan over de inhoud en de uitvoering van de werkzaamheden van verbonden partijen.
- de nota een aantal formele spelregels bevat rondom de governance als het gaat om alle samenwerkingen gebaseerd op de Wet gemeenschappelijke regelingen, het Burgerlijk Wetboek en samenwerkingen zonder wettelijke grondslag
- de concept nota compleet is en er geen aanleiding is wensen of bedenkingen in te brengen

De gemeenteraad besluit:

Geen wensen of bedenkingen in te brengen bij de concept Nota Verbonden Partijen West-Brabant.

Reactie:

Wij nemen met instemming kennis van uw besluit. Wij vinden het positief om te lezen dat de nota in voldoende mate tegemoetkomt aan de wens tot versterking van de democratische sturing op samenwerkingsverbanden.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

De reactie van de gemeenteraad van Woensdrecht leidt niet tot aanpassingen in de nota.

Zundert

1. De nota aanscherpen op basis van het instrumentarium van de Wgr Wij waarderen de inzet die afgelopen maanden is gepleegd om tot een herijkte versie van de bestaande nota verbonden partijen te komen. Ook het feit dat er in de conceptnota aandacht is voor het gehele spectrum van samenwerkingsverbanden partijen vinden wij een goede ontwikkeling. Na de evaluatie van de Nota Verbonden Partijen in 2021, is afgesproken de nota aan te passen na de invoering van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen. Doel van deze wetswijziging is het versterken van de positie van raden bij besluitvorming door gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast beoogt het wetsvoorstel ook de controlerende rol van de gemeenteraad te versterken. In de voorliggende Nota Verbonden Partijen worden de mogelijkheden van de wet benoemd. In de Nota Verbonden Partijen zijn echter geen concrete toepassingen van deze mogelijkheden opgenomen. De gemeenteraad roept de werkgroep daarom op om de Nota Verbonden Partijen aan te scherpen met een wijze waarop het nieuwe instrumentarium dat in de Wgr wordt geboden (in het bijzonder adviesraden) in de praktijk tot meer grip op de verbonden partijen leidt. Zo kan bijvoorbeeld de beschreven indeling in drie risicocategorieën op basis waarvan de aandacht voor een verbonden partij wordt bepaald, ook als vertrekpunt dienen voor het instellen van adviesraden. Ook zouden in de nota afspraken gemaakt kunnen worden over de wijze waarop de deelnemende gemeenten besluiten tot het instellen van een adviesraad. Dit zou bijvoorbeeld kunnen als een (gekwalificeerde) meerderheid van de deelnemende gemeenten hiertoe de wens uitspreken. Uiteindelijk is het daarbij wel aan iedere individuele gemeenteraad om daarover een besluit te nemen.

Reactie:

Het instellen van een gemeenschappelijke radenadviescommissie op basis van artikel 24a Wgr vereist unanimititeit van de deelnemende raden. Wij passen de nota op dit punt enigszins aan. Wij zullen daarin opnemen dat op grond van artikel 24 uit de Wet gemeenschappelijke regelingen elke regeling adviescommissies kan instellen waarin (ook) raadsleden zitting kunnen nemen. Deze adviescommissies zijn eenvoudig in te stellen ook als niet alle raden hier achter staan, maar een meerderheid van raden van deelnemers of het AB van de regeling zelf wel de behoefte aan een dergelijke commissie heeft. De (nieuwe) gemeenschappelijke adviescommissie uit artikel 24A Wgr komt dan alleen in beeld wanneer andere (meer laagdrempelige) opties niet werken en alle raden toch de behoefte hebben aan een gezamenlijke adviescommissie. Want de gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie kan volgens de Wgr uitsluitend worden ingesteld wanneer alle gemeenteraden daar gezamenlijk instemming aan geven. Bij instelling wordt besloten over de op te dragen taken en de vergoeding.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

In de nota nemen we op dat op grond van artikel 24 uit de Wet gemeenschappelijke regelingen elke regeling adviescommissies kan instellen waarin (ook) raadsleden zitting kunnen nemen. Deze adviescommissies zijn eenvoudig in te stellen ook als niet alle raden hier achter staan, maar een meerderheid van raden van deelnemers of het AB van de regeling zelf wel de behoefte aan een dergelijke commissie heeft. De (nieuwe) gemeenschappelijke adviescommissie uit artikel 24A Wgr komt dan alleen in beeld wanneer andere (meer laagdrempelige) opties niet werken en alle raden toch de behoefte hebben aan een gezamenlijke adviescommissie. Want de gemeenschappelijke raadsledenadviescommissie kan volgens de Wgr uitsluitend worden ingesteld wanneer alle gemeenteraden daar gezamenlijk instemming aan geven. Bij instelling wordt besloten over de op te dragen taken en de vergoeding. In de nota voegen we aan de passage over de drie risicocategorieën een passage toe dat de drie risicocategorieën voor de gemeenteraden als vertrekpunt kunnen dienen voor het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie. Ook benoemen we expliciet in de nota de doelen van de wijziging van de Wgr zijnde het versterken van de positie van de gemeenteraden in gemeenschappelijke regelingen (in het bijzonder adviesraden), het bieden van

aanvullend controle instrumentarium aan de raad en het verbeteren van de positie van gemeenteraden in de besluitvorming van gemeenschappelijke regelingen.

2. De nota niet als een eindproduct maar een startpunt voor verdere optimalisering zien. Wat ons betreft is de nota, ook na verwerking van de zienswijze zoals die nu is opgesteld, geen document dat we pas over vier jaar gaan evalueren. De opbouw van de nota verdient nog veel aandacht. Naar onze mening kunnen diverse onderdelen beknopter en helderder worden weergegeven. Geef duidelijk aan wat een afspraak is, wat een toelichting daarop is en de lokale invulling van het instrumentarium. Deze verdeling komt nu nog onvoldoende naar voren. Daardoor is het niet altijd duidelijk wat precies moet worden nageleefd en gecontroleerd door gemeenten en verbonden partijen wanneer gemeenteraden de nota hebben vastgesteld. Dit geldt met name voor de risicobepaling van de verbonden partijen (categorieën), het instellen van adviesraden en regionale bijeenkomsten van de raden. Het is niet altijd duidelijk onderscheid tussen een toelichtende tekst, concrete afspraken en wat zich leent voor een mogelijke lokale invulling, is een gemis dat wij ook in de huidige nota ervaren en daarom vinden wij het daarom belangrijk dat hierin verbetering komt. Wij realiseren ons dat het geheel omwerken van de Nota Verbonden Partijen naar een meer handzame versie tijd kost. Wij verwachten dit niet op korte termijn. Wat ons betreft leidt dit binnen de looptijd van de herijkte nota wel tot een tussentijdse aanpassing.

Reactie:

Dank voor de suggestie. We hebben de nota herzien en deze zo compact mogelijk gemaakt. We nemen de spelregels op in de koppen van alinea's en paragrafen voor een betere herkenbaarheid en vindbaarheid en deze komen terug in een infographic waarin de afspraken helder worden weergegeven. De gemeenteraad kan deze infographic vaststellen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We nemen de spelregels op in koppen van alinea's en paragrafen en verwijzen naar de op te stellen infographic. Verder geven we in de nota de afspraken in een kleur weer zodat deze snel gevonden en gelezen kunnen worden. Ook de toelichting en de (mogelijke lokale invulling) geven we in kleur (uiteraard een andere kleur dan de afspraken) weer.

3. De schaal van gemeenschappelijke regeling is leidend voor schaal raadsbijeenkomsten. In de conceptnota wordt aangegeven dat ten aanzien van de raadsbijeenkomsten wordt afgestemd op welke schaal deze bijeenkomsten gehouden worden. Wat ons betreft is het uitgangspunt dat we hierin de schaal van de gemeenschappelijke regeling volgen ten aanzien van de schaal waarop de afstemming plaatsvindt. Het is vervolgens een praktische uitwerking hoe we dit organiseren.

Reactie:

Wij onderschrijven uw zienswijze grotendeels. De schaal van de radenavonden wordt bij voorkeur afgestemd op de te behandelen onderwerpen en de betrokken verbonden partijen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We verduidelijken de passage over de schaal waarop de radenavonden worden georganiseerd.

4. Integrale afstemming borgen ten aanzien van bepalen maatschappelijke en financiële impact. Wij onderschrijven het uitgangspunt, zoals onder afspraak 2.1. benoemd, dat hoe meer impact een regeling heeft, hoe zwaarder het te hanteren toezichtregime is. Dat betekent dat in die situaties ook meer informatievoorziening is gewenst. In de conceptnota is aangegeven dat dit maatwerk per gemeente en per verbonden partij is. Dit onderdeel vraagt nog een verduidelijking: hoe brengen we de individuele keuzes van gemeenten hierin samen tot een

integraal beeld? Of heeft het niet juist de voorkeur dit integraal aan de voorzijde al af te stemmen? Kortom, wij missen in het concept de borging van de integrale afstemming.

Reactie:

Wij onderschrijven uw standpunt deels. Met u zijn we van mening dat het wenselijk is dat elke gemeente eenzelfde toezichtregime voor een verbonden partij hanteert. Er kan echter vanwege een specifieke situatie die slechts bij één of bij enkele deelnemende gemeenten speelt, die het voor die gemeente(n) noodzakelijk maakt een ander toezichtregime te hanteren dan het toezichtregime dat met alle deelnemende gemeenteraden onderling is afgesproken.

Verwerking in Nota Verbonden Partijen:

We voegen aan de nota toe dat regionale samenwerking ook vraagt om integrale afstemming aan de voorkant tussen gemeenteraden over impact van een regeling en het daarbij behorende toezichtregime. We geven daarbij wel aan dat vanuit het perspectief van de lokale autonomie het wel een lokale afweging van de gemeenteraad zelf blijft welk toezichtregime wordt gehanteerd.

5. Zorg over de uitvoerbaarheid van alle afspraken Het is goed dat er in de nieuwe nota voor wordt gekozen om afspraken ten aanzien van privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden op te nemen. Voor veel gemeenten is dat op dit moment nog niet vanzelfsprekend en zijn organisaties daarmee nauwelijks bekend. Wij vragen ons af of er wel voldoende oog is voor de uitvoerbaarheid van al deze nieuwe afspraken. Oftewel is het aantal afspraken die nu in het conceptdocument zijn opgenomen ten aanzien van privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden, wel wenselijk als startpunt?

Reactie:

Met instemming constateren wij met uw raad met ons van mening is dat het goed is om in de nota ook afspraken over privaatrechtelijke partijen verbonden partijen op te nemen. Naar ons oordeel zijn de afspraken uitvoerbaar. Voor bestaande privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden stellen we voor om indien nodig een overgangstermijn te hanteren. De lengte van de overgangstermijn vraagt om maatwerk per privaatrechtelijke verbonden partij.

Verwerking in Nota Verbonden Partijen:

Aan de nota voegen we toe dat voor bestaande privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden wordt voorgesteld een overgangstermijn te hanteren. De lengte van de overgangstermijn vraagt om maatwerk per privaatrechtelijke verbonden partij.

6. De financiële richtlijnen aanvullen voor resultaatbestemming en beperking van de algemene reserve De financiële richtlijnen bieden de mogelijkheid om een beperkte algemene reserve aan te houden om bedrijfsvoering in een lopend boekjaar te kunnen continueren. Enkele gemeenschappelijke regelingen houden op dit moment hiervoor al een reserve aan. Vanuit praktische overwegingen kunnen we ons dit voorstellen. Echter om een te grote algemene reservevorming te voorkomen is het voorstel om dit te beperken tot 3% van de begroting. Om verder grip te houden op de reservevorming is het voorstel de bestemming van de positieve resultaatrekening voor zienswijzen voor te leggen aan de raden (Het voorleggen voor zienswijzen is opgenomen in de Nota Verbonden Partijen blz. 14, laatste alinea.)

Reactie:

Wij onderschrijven uw zienswijze grotendeels. Het streven is erop gericht dat de financiële spelregels zowel door gemeenten uit Midden- als uit West-Brabant worden onderschreven en toegepast. Wij sluiten daarbij zo veel als mogelijk aan bij het advies dat hierover door de burgemeesters van Breda en Tilburg in overleg met enkele grote(re) verbonden partijen tot stand is gekomen. Naar ons oordeel vraagt de hoogte van een algemene reserve om maatwerk per verbonden partij. Dit is een samenspel tussen AB en gemeenteraden, rekening houdende met de regionale spelregel.

De ontwerpbegroting, die voor zienswijzen aan de gemeenteraden van de deelnemers wordt voorgelegd, geeft inzicht in de hoogte en het verloop van de algemene en bestemmingsreserves alsmede het verwachte rekeningresultaat voor bestemming voor het begrotingsjaar en de drie daaropvolgende jaren. De hoogte van de algemene reserve is afgestemd op het percentage dat door het AB bij voorkeur voor een periode van 4 jaar wordt vastgesteld. We voegen aan de nota toe dat we voor het bepalen van de hoogte van een (beperkte) algemene reserve adviseren daar waar het AB dit nodig acht door de accountant van een verbonden partij een advies te laten geven waarbij we er nog steeds van uitgaan dat de weerstandscapaciteit in belangrijke mate bij de deelnemers wordt aangehouden. Wanneer de gemeenteraad zich niet kan vinden in de hoogte of het (verwachte) verloop van de algemene of een bestemmingsreserve kan de gemeenteraad hierop een zienswijze indienen. Door de (concept)zienswijze tijdig te delen met de andere deelnemers, wordt bevorderd dat ook andere gemeenteraden uw zienswijze beoordelen en wegen of ze deze kunnen ondersteunen.

Over het algemeen zal de algemene reserve worden gevoed vanuit het rekeningresultaat. Een zienswijzenprocedure over de bestemming van het rekeningresultaat kan uitsluitend worden ingesteld wanneer dit expliciet wordt opgenomen in de regeling (art. 10, lid 5 Wgr). Wij stellen echter voor daar terughoudend mee om te gaan nu naar ons oordeel er sprake is van een adequaat instrumentarium in spelregels en zienswijzen op de concept-begroting.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Wij voegen aan de nota toe dat over een besluit tot instelling of aanpassing van een algemene reserve een zienswijzenprocedure in het kader van de ontwerpbegroting van toepassing is. Dat een zienswijzenprocedure over de bestemming van het rekeningresultaat uitsluitend kan worden ingesteld wanneer dit expliciet wordt opgenomen in de regeling en dat wordt voorgesteld daar terughoudend mee om te gaan. We voegen daaraan toe dat we voor het bepalen van de hoogte van een (beperkte) algemene reserve adviseren daar waar het AB dit nodig acht door de accountant van een verbonden partij een advies te laten geven waarbij we er nog steeds van uitgaan dat de weerstandscapaciteit in belangrijke mate bij de deelnemers wordt aangehouden.

7. Diverse tekstuele aanpassingen aanbrengen in de nota Op enkele onderdelen is de tekst niet volledig. Daarom worden diverse aanvullingen ten aanzien van de tekst gedaan (zie de bijlage bij deze brief). Deze aanvullingen hebben voornamelijk betrekking op het onderdeel AVG en hoofdstuk 3. Het zijn nadere toelichtingen op de tekst maar wijzigen de inhoud niet.

Reactie: Dank voor de tekstuele suggesties.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

We verwerken de tekstuele suggesties in de nota.

8. Hoofdstuk 4 (samenwerking buiten de Wgr of het BW) laten vervallen Onder een verbonden partij wordt verstaan een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin gemeente Zundert een bestuurlijk én een financieel belang heeft. De beschreven samenwerkingen in hoofdstuk 4 voldoen niet aan deze definitie en we zijn daarom van mening dat ze niet moeten worden opgenomen in de Nota Verbonden Partijen. Als hieraan behoefte is, kan worden voorgesteld een separate nota op te stellen waarbij nadrukkelijk wordt ingegaan op de taak- en rolverdeling tussen de raad en college voor deze vormen van samenwerking.

Reactie:

Uw zienswijze is duidelijk. Hoofdstuk 4 betreft inderdaad andere samenwerkingsvormen dan verbonden partijen. Kern van het hoofdstuk vormen de algemene uitgangspunten die óók gelden voor verbonden partijen. Deze uitgangspunten verplaatsen we naar het inleidende hoofdstuk. Hoofdstuk 4 laten we vervallen.

Verwerking in de Nota Verbonden Partijen:

Hoofdstuk 4 laten we vervallen en de algemene uitgangspunten die óók gelden voor samenwerking bij verbonden partijen verplaatsen we naar de 'inleiding'.

Bijlage 1

Tekstuele suggesties en aanpassingen Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen en Zundert

Onderdeel	Opmerking
Bladzijde 2, derde alinea	Na 'Nota Verbonden' ontbreekt het woord <i>partijen</i>
Bladzijde 4, Good Governance	Good governance: toevoegen <i>zich heeft verzekerd tegen onrechtmatig handelen.</i>
Bladzijde 4, laatste alinea	In de laatste zin staat: 'De gemeenten gaan er dan ook vanuit dat de verbonden partij een klachtregeling op grond van de Algemene wet bestuursrecht heeft en zich houdt aan de behoorlijkheidsnormen van de Nationale Ombudsman'. De vraag is natuurlijk wel in hoeverre alle verbonden partijen gebonden zijn aan de Awb. <i>Aanvullen met voor zover de verbonden partijen gebonden zijn aan de Awb.</i>
Bladzijde 6, opsomming van documenten die in ieder geval onder actieve informatieplicht vallen	In de laatste zin staat: 'De gemeenten gaan er dan ook vanuit dat de verbonden partij een klachtregeling op grond van de Algemene wet bestuursrecht heeft en zich houdt aan de behoorlijkheidsnormen van de Nationale Ombudsman'. <i>Aanvullen met voor zover de verbonden partijen gebonden zijn aan de Awb.</i>
Bladzijde 7, tweede alinea	De laatste zin luidt: 'Hierbij wordt uitgegaan van het feit dat er geen structurele aanpassing plaatsvindt van de GR Regio West-Brabant'. De toevoeging van deze zin heeft geen meerwaarde en leidt tot onduidelijkheid. Immers de GR RWB is al enige tijd geen overkoepelend regionaal samenwerkingsverband meer maar een samenwerkingsverband ten behoeve van de economische structuurversterking in West-Brabant. Voorstel is zin verwijderen.
Bladzijde 7 Raadsleden adviescommissies	De eerste drie alinea's onder dit kopje vormen een wat warrig verhaal. Uiteindelijk komt in de vierde alinea een concreet uitgangspunt. De nota is bedoeld om daarin uitgangspunten op te nemen en daarom kan hetgeen in de voorafgaande alinea's is opgenomen compacter en concreter worden geformuleerd. Dan hoeft ook niet naar een afwegingskader voor het wel of niet instellen van een raadsleden adviescommissie worden verwijzen. In bijlage 2 met het afwegingskader staat GR met gemeenschappelijk orgaan niet vermeld. (Reactie: Omdat dit wettelijk niet is toegestaan. Een gemeenschappelijke raadsledencommissie is uitsluitend bij een 'openbaar lichaam' mogelijk). En waarom is deze bijlage niet toegevoegd aan het document zelf net als bijlage 1?

Bladzijde 10, bovenaan en bij te kiezen invulling per gemeente	<p>Bij afspraak 2.1 (p.10) zijn voorwaarden opgenomen t.a.v. AVG en de WOO:</p> <p>Het is echter geen verplichting om gebruik te maken van een volwassenheidsmodel van een bepaalde organisatie (zoals VNG, CIP, NOREA, etc.). Die modellen zijn ook nog steeds sterk in ontwikkeling en zullen nog vaak wijzigen. De verbonden partijen maken (zolang dit niet in wetgeving is vastgelegd) zelf de keuze hoe zij aantonen dat ze voldoen aan de Avg/Uavg. Bovendien zegt het volwassenheidsniveau niet zo veel en is het subjectief, afhankelijk van wie de zelfevaluatie invult. Aantoonbaar voldoen aan de Avg/Uavg is voldoende. Bij het aangaan van een Verbonden Partij is het van belang dat de verschillende betrokken organisaties afspraken maken over het afhandelen van datalekken, het afhandelen van verzoeken in het kader van de rechten van betrokkenen en klachtafhandeling.</p>
--	--

	<p>Verder is niet opgenomen ten aanzien van rechtmatigheidsvereisten.</p> <p>Daarom wordt voorgesteld het volgende op te nemen bij te kiezen invulling per gemeente:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jaarlijks informeren verbonden partijen in hun jaarstukken op welke manier of op basis van welke normenkader en in welke mate ze aantoonbaar voldoen aan de Avg, de informatieveiligheid, Woo en de rechtmatigheidsvereisten.</i> • <i>Deelnemende partijen van bestaande verbonden partijen en nog op de richten verbonden partijen stellen op transparante wijze hun verantwoordelijkheden voor de nakoming van de verplichtingen uit hoofde van de AVG vast, zoals het afhandelen van datalekken, afhandelen verzoeken in het kader van de rechten van betrokkenen en klachtafhandeling.</i>
--	--

Bladzijde 10 Te kiezen invulling per gemeente	<p>Valt t.a.v. punt 4 per gemeente nog iets te kiezen in relatie tot eerder al wordt gemeld over dit onderwerp in de nota? En is punt 5 eigenlijk niet een herhaling van hetgeen op bladzijde 7 wordt gemeld en daarom vervallen. Mogelijk dat bij deze opsomming hierover een standpunt kan worden ingenomen. Dit om te voorkomen dat dit in praktijk niet wordt uitgevoerd.</p>
---	---

Bladzijde 11 Invulling	<p>Punt 2: zoals dat wordt omschreven is nog niet de praktijk de afgelopen jaren. Is daarvoor draagvlak bij gemeenten?</p> <p>Punt 4: De rol van de griffie(rs) om dit te realiseren aangeven zodat duidelijk is wie waar verantwoordelijk voor is.</p>
------------------------	---

Bladzijde 12 Beleidsmatig (richtlijnen)	In de tekst wordt aangegeven dat er een verschil wordt gemaakt voor gemeenschappelijke regelingen die een vierjarenbeleidsplan opstellen en regelingen die dat niet doen. In dat geval moeten er afspraken over producten en diensten worden gemaakt. Voor welke termijn is dat dan? En kan dat onderscheid in gemeenschappelijke regelingen in praktijk goed worden gemaakt? Is het verder mogelijk de evaluatie de regeling hieraan te koppelen?
Bladzijde 12 toelichting	Er staat: de richtlijnen worden in de gemeenteraden behandeld bij de behandeling van de gemeentebegroting die uiterlijk 15 november plaatsvindt. Dit is praktijk echter niet zo. Voorstel is daarom de zin te laten vervallen.
Bladzijde 15 Beleidsregels	De terminologie (zoals 'beleidsregels') wijkt af van hoofdstuk 2. Dit is niet wenselijk. Redactioneel moet er nog eens naar worden gekeken of dit gestroomlijnd kan worden.
Bladzijde 15 afspraak 3.1.	Het eerste deel van deze afspraak staat ook opgenomen in de laatste zin van artikel 160 lid 2 Gemeentewet en is geen aanvulling of afwijking daarvan. Is het dan wel zinvol om dit als afspraak op te nemen?

Bladzijde 14, Privaatrechtelijke verbonden partijen	Tweede zin, na "deelnemingen" en toevoegen <i>hoofdzakelijk kapitaalvennootschappen</i>
Bladzijde 15 en 16, Governance	<p>De paragraaf op diverse punten aanvullen zodat de tekst komt te luiden:</p> <p><i>Bij governance staan de volgende (cyclische) activiteiten centraal: sturen en beheersen, verantwoorden en toezicht houden. In het geval van vennootschappen bepalen de bevoegdheden van de aandeelhouder de mate waarop er gestuurd en toezicht gehouden kan worden. De bevoegdheden van de aandeelhouder en de andere organen van een vennootschap worden in het Burgerlijk Wetboek (BW) beschreven. Op grond van het BW komt een aantal bevoegdheden exclusief aan de algemene vergadering van aandeelhouders(bij kapitaalvennootschappen) toe. De belangrijkste zijn:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>het benoemen, schorsen en ontslaan van het bestuur;</i> • <i>het vaststellen van de beloning van het bestuur, naast het vaststellen van het beloningsbeleid voor het bestuur en het vaststellen van de vergoeding van de commissarissen;</i> • <i>het vaststellen van de begroting, de jaarrekening en het goedkeuren van de voorgestelde winstuitkering/reservering;</i> • <i>het benoemen, het schorsen en ontslaan van een commissaris (indien betreffende kapitaalvennootschap een raad van commissarissen al of niet verplicht heeft; bij</i>

een structuurvennootschap zijn deze bevoegdheden overigens beperkter)¹;

- het vaststellen/wijzigen van de statuten;*
- het ontbinden en omzetten van de vennootschap;*
- het goedkeuren van ingrijpende besluiten (besluiten over de identiteit of het karakter van de vennootschap);*
- het uitgeven van aandelen (hieronder valt het laten toetreden van ander gemeente tot de overheidsnv of -bv).*

Een stichting kent formeel één bestuursorgaan, het bestuur. Het is evenwel mogelijk om een raad van toezicht(RvT) of een raad van commissarissen(RvC) te vormen. Ook is het mogelijk om een zogeheten one-tier board te vormen (bestuur en toezicht in één bestuursorgaan i.p.v. twee organen: bestuur en RvT/RvC).

In sommige gevallen is het verplicht een RvC in te stellen (structuurvennootschap), als de kapitaalvennootschap voldoet aan drie cumulatieve criteria. In dat geval komen er aan de RvC dwingendrechtelijk een aantal bevoegdheden toe.

Bijlage 2

Tekstuele reactie gemeente Drimmelen

Bladzijde 2, derde alinea Na 'Nota Verbonden' ontbreekt het woord partijen

Bladzijde 4, Good Governance

Toevoegen aan "De gemeenten gaan er verder van uit dat de verbonden partij ook de in de eigen branche geldende wetgeving naleeft en gedragscodes respecteert en er actief uitvoering aangeeft": zich heeft verzekerd tegen onrechtmatig handelen.

Bladzijde 4, laatste alinea I

In de laatste zin staat: 'De gemeenten gaan er dan ook vanuit dat de verbonden partij een klachtregeling op grond van de Algemene wet bestuursrecht heeft en zich houdt aan de behoorlijkheidsnormen van de Nationale Ombudsman'. De vraag is natuurlijk wel in hoeverre alle verbonden partijen gebonden zijn aan de Awb. Aanvullen met voor zover de verbonden partijen gebonden zijn aan de Awb.

Bladzijde 7, tweede alinea

De laatste zin luidt: 'Hierbij wordt uitgegaan van het feit dat er geen structurele aanpassing plaatsvindt van de GR Regio West-Brabant'. De toevoeging van deze zin heeft geen meerwaarde en leidt tot onduidelijkheid. Immers de GR RWB is al enige tijd geen overkoepelend regionaal samenwerkingsverband meer maar een samenwerkingsverband ten behoeve van de economische structuurversterking in West-Brabant. Voorstel is zin verwijderen.

Bladzijde 7 Raadsleden adviescommissies

De eerste drie alinea's onder dit kopje vormen een wat warrig verhaal. Uiteindelijk komt in de vierde alinea een concreet uitgangspunt. De nota is bedoeld om daarin uitgangspunten op te nemen en daarom kan hetgeen in de voorafgaande alinea's is opgenomen compacter en concreter worden geformuleerd. Dan hoeft ook niet naar een afwegingskader voor het wel of niet instellen van een raadsleden adviescommissie worden verwijzen. In bijlage 2 met het afwegingskader raadsledenadviescommissie staat GR met gemeenschappelijk orgaan niet vermeld. En waarom is deze bijlage niet toegevoegd aan het document zelf net als bijlage 1?

Bladzijde 10, bovenaan en bij te kiezen invulling per gemeente

Bij afspraak 2.1 (p.10) zijn voorwaarden opgenomen t.a.v. AVG en de WOO: 2 Het is echter geen verplichting om gebruik te maken van een volwassenheidsmodel van een bepaalde organisatie (zoals VNG, CIP, NOREA, etc.). Die modellen zijn ook nog steeds sterk in ontwikkeling en zullen nog vaak wijzigen. De verbonden partijen maken (zolang dit niet in wetgeving is vastgelegd) zelf de keuze hoe zij aantonen dat ze voldoen aan de Avg/Uavg. Bovendien zegt het volwassenheidsniveau niet zo veel en is het subjectief, afhankelijk van wie de zelfevaluatie invult. Aantoonbaar voldoen aan de Avg/Uavg is voldoende. Bij het aangaan van een Verbonden Partij is het van belang dat de verschillende betrokken organisaties afspraken maken over het afhandelen van datalekken, het afhandelen van verzoeken in het kader van de rechten van betrokkenen en klachtafhandeling. Verder is niets opgenomen ten aanzien van rechtmatigheidsvereisten. Daarom wordt voorgesteld het volgende op te nemen bij te kiezen invulling per gemeente:

- Jaarlijks informeren verbonden partijen in hun jaarstukken op welke manier of op basis van welk normenkader en in welke mate ze aantoonbaar voldoen aan de Avg, de informatieveiligheid, WOO en de rechtmatigheidsvereisten.
- Deelnemende partijen van bestaande verbonden partijen en nog op de richten verbonden partijen stellen op transparante wijze hun verantwoordelijkheden voor de nakoming van de verplichtingen uit hoofde van de AVG vast, zoals het afhandelen van datalekken, afhandelen verzoeken in het

kader van de rechten van betrokkenen en klachtafhandeling.

Bladzijde 10 Te kiezen invulling per gemeente

Valt t.a.v. punt 4 per gemeente nog iets te kiezen in relatie tot eerder al wordt gemeld over dit onderwerp in de nota? En is punt 5 eigenlijk niet een herhaling van hetgeen op bladzijde 7 wordt gemeld en daarom vervallen. Mogelijk dat bij 3 deze opsomming hierover een standpunt kan worden ingenomen. Dit om te voorkomen dat dit in praktijk niet wordt uitgevoerd.

Bladzijde 11 Invulling

Punt 2: zoals dat wordt omschreven is nog niet de praktijk de afgelopen jaren. Is daarvoor draagvlak bij gemeenten?

Punt 4: De rol van de griffie(rs) om dit te realiseren aangeven zodat duidelijk is wie waar verantwoordelijk voor is.

Bladzijde 12 Beleidsmatig (richtlijnen)

In de tekst wordt aangegeven dat er een verschil wordt gemaakt voor gemeenschappelijke regelingen die een vierjarenbeleidsplan opstellen en regelingen die dat niet doen. In dat geval moeten er afspraken over producten en diensten worden gemaakt. Voor welke termijn is dat dan? En kan dat onderscheid in gemeenschappelijke regelingen in praktijk goed worden gemaakt? Is het verder mogelijk de evaluatie de regeling hieraan te koppelen?

Bladzijde 15 Beleidsregels

De terminologie (zoals 'beleidsregels') wijkt af van hoofdstuk 2. Dit is niet wenselijk. Redactioneel moet er nog eens naar worden gekeken of dit gestroomlijnd kan worden.

Bladzijde 15 afspraak 3.1.

Het eerste deel van deze afspraak staat ook opgenomen in de laatste zin van artikel 160 lid 2 Gemeentewet en is geen aanvulling of afwijking daarvan. Is het dan wel zinvol om dit als afspraak op te nemen?

Bladzijde 14, Privaatrechtelijke verbonden partijen

Tweede zin, na "deelnemingen" en toevoegen hoofdzakelijk kapitaalvennootschappen

Bladzijde 15 en 16, Governance

De paragraaf op diverse punten aanvullen zodat de tekst komt te luiden: Bij governance staan de volgende (cyclische) activiteiten centraal: sturen en beheersen, verantwoorden en toezicht houden. In het geval van vennootschappen bepalen de bevoegdheden van de aandeelhouder de mate waarop er gestuurd en toezicht gehouden kan worden. De bevoegdheden van de aandeelhouder en de andere organen van een vennootschap worden in het Burgerlijk Wetboek (BW) beschreven. Op grond van het BW komt een aantal bevoegdheden exclusief aan de 4 algemene vergadering van aandeelhouders(bij kapitaalvennootschappen) toe. De belangrijkste zijn:

- het benoemen, schorsen en ontslaan van het bestuur;
- het vaststellen van de beloning van het bestuur, naast het vaststellen van het beloningsbeleid voor het bestuur en het vaststellen van de vergoeding van de commissarissen;
- het vaststellen van de begroting, de jaarrekening en het goedkeuren van de voorgestelde winstuitkering/reservering;
- het benoemen, het schorsen en ontslaan van een commissaris (indien betreffende kapitaalvennootschap een raad van commissarissen al of niet verplicht heeft; bij een structuurvennootschap zijn deze bevoegdheden overigens beperkter)¹;
- het vaststellen/wijzigen van de statuten;
- het ontbinden en omzetten van de vennootschap;
- het goedkeuren van ingrijpende besluiten (besluiten over de identiteit of het karakter van de vennootschap);

- het uitgeven van aandelen (hieronder valt het laten toetreden van ander gemeente tot de overheidsnv of -bv).

Een stichting kent formeel één bestuursorgaan, het bestuur. Het is evenwel mogelijk om een raad van toezicht(RvT) of een raad van commissarissen(RvC) te vormen. Ook is het mogelijk om een zogeheten one-tier board te vormen (bestuur en toezicht in één bestuursorgaan i.p.v. twee organen: bestuur en RvT/RvC). In sommige gevallen is het verplicht een RvC in te stellen (structuurvennootschap), als de kapitaalvennootschap voldoet aan drie cumulatieve criteria. In dat geval komen er aan de RvC dwingendrechtelijk een aantal bevoegdheden toe. Echter bij een 100% overheidsnv of -bv is het zogeheten zwakke structuurregime van toepassing, d.w.z. dat het benoemen, schorsen en ontslaan van het bestuur een bevoegdheid blijft van de AvA. Privaatrechtelijke en publiekrechtelijke rechtspersonen zich te houden aan wetgeving die op hen van toepassing is, in het bijzonder de Aanbestedingswet 2012, voor zover deze van toepassing is (betreffende rechtspersoon kwalificeert zich als een aanbestedende dienst cf. de criteria in artikel 1 Aw 2012). De reden is tweeledig:

1. als de gemeente onder het mom van quasi-inbesteding een-op-een opdrachten verstrekt aan de betreffende verbonden partij dan moet er voldaan worden aan drie cumulatieve criteria (als hier niet aan voldaan wordt is er sprake van een rechtmatigheidsfout die de gemeente wordt aangerekend); De criteria zijn:
  - a. informatieplicht; de betreffende verbonden partij dient in de jaarstukken hierover te rapporteren of er voldaan wordt aan alle drie criteria;
  - b. er kan toezicht worden uitgeoefend op de verbonden partij door de gemeente(n) alsof het een eigen dienst is);
  - c. een directe participatie van privékapitaal in de gecontroleerde rechtspersoon. Meer dan 80% van de omzet wordt gerealiseerd door de deelnemende gemeenten/deelnemers.
2. de gemeente dient als onderdeel van de overheid erover te waken dat verbonden partijen waaraan zij deelnemen zich houden aan de wetgeving die voor hen geldt.

Bladzijde 16-17 afspraak 3.2

In de toelichting op deze afspraak wordt aangegeven dat de colleges van B&W via de aandeelhoudersvergadering en/of een dienstverleningsovereenkomst per verbonden partij afspraken maken over de mate van contact en de mate van informatie-uitwisseling. Moet dit niet opgenomen worden in de afspraak zelf in plaats van in de toelichting?

Bladzijde 18 afspraak 3.5

In de toelichting bij het onderdeel Beloningsbeleid bestuurders wordt in de laatste zin aangegeven dat in het jaarverslag van de gemeenten in paragraaf verbonden partijen inzicht gegeven welke verbonden partijen aan de WNT voldoen en welke hiervan afwijken. Als dit een aanvullende afspraak is – en dus geen reeds bestaande verplichting – dan is het logisch om dit in de afspraak zelf op te nemen in plaats van in de toelichting.